ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5644 ՕԳՈՍՏՈՍ 14/27 1904 ՇԱԲԱԹ 14 ՋԷՄԱԶԻԻԼ ԱԽԸՐ 1322 ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5644

درعليه‌ده غلطه‌ده « آره‌ولك » غزته‌سى اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճը փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK"
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղր
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՋ ՈՒ ՁԱԽ

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ ՏՆՕՐԷՆԸ

Հազիւ մէկ երկու ամիս կայ որ Համամճեան էֆէնտի սկսած է պաշտօնը վարել, եւ արդէն իսկ խղճի հանգստութեամբ կրնանք ըսել թէ Ս. Փրկչեան հաստատութիւնը Տնօրէն մը ունի։

Վերջին մէկ քանի տարուան միջոցին համոզուեցանք թէ դիւրին բան չէ այդ Հաստատութեան տնօրէն մը գտնելը։ Կը յիշուի Հիւանդանոցի տնօրէն մը՝ որ հաստատութենէն վտարուելով, չկրցաւ գոնէ պարզ ապրուստ մը ապահովող գործ մը գտնել, եւ վերջ ի վերջոյ անձնասպանութեան դիմեց։ Այդ մարդուն անձնաւորութիւնը սակայն պատճառ մը չէր եղած որ տարիներով Հիւանդանոցի տնօրէն չմնայ, ո՛վ դուք երեւակայեցէք թէ ի՛նչ պայմաններու մէջ։

Համամճեան էֆէնտիի նախորդը նոյնպէս, Հոգաբարձութիւնը՝ անոր քննադատներէն աւելի համոզուած էր թէ գործին մարդը չէ, բայց ի՞նչ օգուտ որ ան ի չգոյէ լաւագոյնի՝ ստիպուած էր անով գոհանալ, յուսալով որ յարմարագոյն անձնաւորութիւն մը կը գտնէ։ Մինչեւ որ Հոգաբարձութեան այդ յոյսը իրականացաւ, տարիներ անցան, եւ հաստատութիւնը բաւական փորձանքներու ենթարկուեցաւ մի միայն տնօրէնին անկարողութեան պատճառաւ։

Պէտք է համոզուիլ նախ թէ Ս. Փրկչեան հաստատութեան տնօրէնութեան պաշտօնն ալ դիւրին գործ մը չէ։ Հաստատութեան բազմակողմանի հանգամանքին եւ ընդարձակութեան ծանօթ եղողները միայն կրնան հասկնալ թէ ինչ նշանակութիւն ունի այդ պաշտօնը։ Մենք «Հիւանդանոցի տնօրէն» կ'ըսենք ու կ'անցնինք, թերեւս անանկ կարծելով թէ այդ երջանիկ մահկանացուն իբր ամբողջ հոգ՝ քանի մը բժիշկ վարելու եւ քանի մը հատ ալ հիւանդապահներու վրայ հսկելու աշխատանքը միայն ունի։

Իրականութեան մէջ սակայն՝ Հիւանդանոցի տնօրէն մը մի՛ միայն բժիշկներու եւ հիւանդապահներու վրայ հսկելու չէ կոչուած։ Ամբողջ Ս. Փրկչեան հաստատութեան վարիչն է, եւ Ս. Փրկչեան հաստատութիւն ըսելով պէտք է հասկնանք հիւանդանոց, յիմարանոց ու անկելանոց, երկու որբանոցները, մամարանը, յետոյ հաստատութեան օժանդակ մասերը, ինչպէս դեղարանը, հանդերձատուն, մառանն ու խոհանոցը, անասնատունը, եւլն. եւլն.։

Տնօրէն մը՝ երբ արժանի է իրեն յանձնուած պաշտօնին եւ կ'ուզէ խղճմտութեամբ պաշտօնավարել, պէտք չէ բնաւ հանգիստի վրայ մտածէ։ Որչափ ալ օժանդակներ տրուին իրեն, կրկին օրուան ժամերը քիչ պիտի գան իր աշխատութեան։ Տեւական, անձամբ ծրագիր եւ անընդհատ հսկողութիւն մը հաստատութեան բոլոր մասերուն վրայ՝ իր առաջին պարտքն է. ու պէտք է ընդունիլ թէ մի՛ միայն այդ հսկողութիւնը անհրաժեշտ ժամանակ եւ յոգնութիւն կը պահանջէ, ո՞ւր կը մնան միւս գործերը։

Ուրախ ենք հաստատելու թէ Համամճեան էֆէնտիի համար անակնկալներ չեղան գործին այս դժուարութիւնները։ Յայտնի է արդէն թէ պաշտօնը առաջարկուած շատ վարդագոյն չէ՛ր ներկայացուած իրեն եւ թէ անոր փշալից ու դժուարին կողմերուն ծանօթանալէ վերջ միայն գործի գլուխ անցած էր։ Համակրելի, չափաւոր ու մանաւանդ ազնիւ անձ մըն է, եւ մարդ հաճոյք կը զգայ իր գեղեցիկ եռանդն ու կորովը տեսնելով։ Գործի մէջ խիստ, իր դիրքն ու նշանակութիւնը յարգել տալու իր պաշտօնին բարոյական արժէքը պահելու եւ պահել տալու ընդունակ անձնաւորութիւն մը, որ արդէն իսկ ձեռք բերած է իրմէ սպասուած գլխաւոր արդիւնքը՝ ամուր եւ անընկճելի բռնկում մը, ինչ որ անհրաժեշտ է այդ կարգի պաշտօններ յաջողութեամբ գլուխ հանելու համար։

Մենք այսպէս տեսանք զինքը, եւ աւելորդ է ըսել թէ հրճուանքով կ'արձանագրենք այս ամէնը։ Նախորդ տնօրէնին օրով, շաբաթ չէր անցներ որ թերթերը հաստատութեան ներքին պաշտօնեաներուն հակառակութեանց ու քսութեանց արձագանգը չըլլային։ Տնօրէնը ո՛չ թէ միայն բռնկում չունէր, այլ նոյն իսկ իր պաշտօնը չէր կրնար յարգել տալ։ Եւ,—Առածին ըսածին պէս,—կատուին բացակայութեան՝ մուկերը պար կը դարձնէին։ Ան ատեն, տեսնելով որ տնօրէնը չի կրնար իր դիրքը պահել, հաստատութեան գրեթէ բոլոր պաշտօնեաները, նոյն իսկ յետին յիմարապահները, իրենց առանձին դիրքեր ստեղծած էին, ազդեցութիւններ ձեռք բերած, եւ ուզածնին կ'ընէին՝ առանց ո՛ եւ է նկատողութեան կոչուած ըլլալու։

Այսօր սակայն, գացէ՛ք Հիւանդանոց եւ առաջին բանը որ ձեր ուշադրութիւնը պիտի գրաւէ՝ այն գովելի կարգապահութիւնն է զոր Համամճեան էֆէնտի յաջողած է պարտաւորիչ դարձնել հաստատութեան անխտիր բոլոր պաշտօնեաներուն համար։ Ու մտածե՛լ թէ տակաւին հազիւ մէկ երկու ամիս անցած է Համամճեան էֆէնտիի պաշտօնավարութենէն։

Այդ կարգապահութեան ընդհանրացումը հաստատութեան մէջ, աղբիւրն իսկ է այն բարիքներուն՝ զորս կարելի պիտի ըլլայ Տնօրէնէ մը սպասել։ Դժուարութիւնը զայն ձեռք բերելն էր։ Հիմա կրնանք ըսել թէ Համամճեան էֆէնտի ամէնէն դժուարին մասը յաջողութեամբ գլուխ հանած է, եւ թէ հաստատութեան ներքին բարեկարգութեան գործը ամուր հիմերու վրայ դրուած ըլլալով, անտարակոյս կրնայ անարգել յառաջանալ ու յարատեւել։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԽՕՍՈՒՐՏՈՒՔ

ՅՂԻ ԿԻՆԵՐՈՒՆ ՎԱՐՄՈՒՆՔԸ

Յղի կիներ. - Էրիկ մարդոց ընելիք զգուշութիւններ. - Յղի կնկան մը հանդէպ ամուսնոյ մը վարմունքը:

Ինչ է յղութիւնը. չպիտի ծանրանամ այս կէտին վրայ, որովհետեւ ժողովուրդին համար այնքան կարեւորութիւն չունի, այլ պիտի ջանամ բացատրել թէ ինչ պէտք է ընեն յղի կիները եւ իրենց ամուսինները՝ փոխադարձաբար։

Կին մը իր յղութեան ամբողջ տեւողութեան ժամանակ պէտք է որ աւելի կանոնաւոր վարք մը ունենայ։ Մաքուր օդը, հանգստութիւնը անհրաժեշտ պէտք մըն է։ Ուրախութիւն, յոյս, երկիւղ, ատելութիւն, վերջապէս ո եւ է սաստիկ յուզում կրնայ սաղմին վրայ գէշ ազդեցութիւն ունենալ, մինչդեռ բարոյական զուարթութիւնը ու քաղցր հանդարտութիւնը անոր նպաստաւոր են։ Ուստի ֆիզիքական եւ բարոյական այս հանգստութիւնը վրդովող ամէն պատճառներէ հեռու կենալու է։ Եթէ դիւրաւ սաստիկ խռովելու ալ ըլլայ, իմացականութիւնը եւ իր բարեկամներուն խրատները հանդարտեցնելու են յուզուած զգայարանքները։

Տխուր իրերէն հեռու պահելով պէտք է զինքը, զուարթութեան իրերուն մօտեցնելու է։ Այսինքն զուարճալի իրերու վրայ դարձնելու է. եթէ տրտմութեան վայրկեան մը զինքը նեղէ, միշտ զուարթ գաղափարներու եւ քաղցր յիշատակներու վրայ խօսելու է։ Իր առողջութեան վնաս տուող արտաքին ամէն պարագաներէ զգուշանալու է։

Յղի կին մը պէտք է հրաժարի աշխատեցնող գիշեր զբօսանքներէ, պարերէ, թատրոններէ, երեկոյթներէ, եւ բազմութեան եղող տեղերու մէջ չերթալու, վերջապէս ամէն տեսակ քնութենէ, վտանգաւոր ըլլալէ, բնութիւնը՝ երբ նոր երջանկութիւն մը տալու համար՝ զինքը մայր պիտի ընէ։ Հետեւապէս առանց բացառութեան բանինք որ, ան տղուն համար պիտի ապրի ալ։

Եթէ բոլոր այս զգուշութիւնները ընելով հանդերձ դարձեալ հիւանդանայ, իրար անցնելու չէ. անմիջապէս բժիշկի մը խորհուրդ հարցնելու է, որովհետեւ ան է միայն որ այսպիսի պարագաներու մէջ անմիջական դարման մը պիտի ընէ։

Յղի կին մը հաստատօրէն գիտնալու է թէ բարին կամ չարը ինչ ազդեցութիւն որ ունին սաղմին վրայ, նոյն ազդեցութիւնը կ'ունենան իր վրայ։ Մոռնալու չէ այս կէտին վրայ, վերջին տարիները արդէն բաւական գրած ըլլալս համար չարժեր որ նորէն անով զբաղիմ։

Եթէ կինը արիւնաւոր, հողագոյն, ստամոքսով է կամ որ եւ է արիւնոտ մը կը զգայ, պէտք է մինակ իրեն զուարճալիքը, իրեն զբօսանքը ըլլայ, վտանգաւոր ըլլալ պէտք չէ։ Չափաւոր մարմնամարզ, մաքուր օդ գիւղի օդ են, իրեն համար խիստ օգտակար կրնան ըլլալ։

Հին ազգերէն շատերուն մէջ յղի կինը նուիրական կը համարուէր. բացէք պատմութեան էջերը ու հոն պիտի տեսնէք թէ օրէնքը ի՛նչ խիստ պատիժներ սահմանած էր այն անձերուն, որոնք իրենց կիները կը չարչրկէին, անոնց յղութեան ատեն իսկ։

Յոյները եւ Հռովմայեցիները, հին ատեն երբ ճամբուն վրայ յղի կնկան մը պատահէին, անոր ճամբայ կը բանային եւ յարգանքով կ'ողջունէին։

Սոկրատ եւ Անաքսագորաս (*) Աթէնքի նեղ փողոցի մը մէջ պատին առջեւ Միլոնի աղջկանցը պէս չարուեցան՝ հասարակ ժողովրդեան պատկանող յղի կնկան մը ճամբայ տալու համար։

Այս յարգանքը, միմիայն քիչ շատ ազնիւ դաստիարակուած ամուսիններուն քով կը տեսնուի մեր մէջ։ Հասարակ եւ արհեստաւոր աղքատիկ կիներուն մեծագոյն մասը իրենց էրիկներէն կը բանադրուին ու շատ անգամներ ալ կը չարչարուին, կը գանակոծուին։

Ո՛վ հայրեր, դուք որ երջանկութիւնը ձեր կնոջը երջանկութեանը եւ ձեր զաւակներուն առողջութեանը ու լաւ կազմութեանը մէջ գտնել կը հաւատաք, Ռիգոմոն-Տէլէնի պէս նշանաւոր մանկաբարձ բժիշկի մը այս խրատներուն կարեւորութիւն տուէք քիչ մը։

Յղի կնոջ նկատմամբ հոգածու եւ զգուշաւոր գտնուեցէք։ Մեծարանքին քով զգուեցէք զայն։ Երբ անոր հետ խօսիք՝ միշտ զուարթադէմ եղէք. աչքերնիդ սիրով լեցուն, շրթունքներնիդ ժպտալից թող ըլլան։ Մի՛շտ լաւ վարուեցէք անոր հետ, անոր կամքին հակառակ եղող ո եւ է բան մի ընէք. անոր կամքին ու քմահաճոյքին գերի եղէք. մանաւանդ այն բաներուն մէջ միայն՝ որոնք թէ՛ մօրը եւ թէ անոր պտուղին վնասակար չեն կրնար ըլլալ։ Երբ անոր կամքը ձեր վճռին անհամաձայն եւ առողջութեան ալ վնասակար ըլլայ, համոզեցէք զինքը քաղցրութեամբ, առանց անոր անձնասիրութիւնը վիրաւորելու։

Եթէ ձեր կինը ջղային տագնապներ, ջղային քմահաճոյքներ, ձանձրոյթ եւ տրտմութեան վայրկեաններ ունենայ, ինչ որ շատ անգամ կը պատահի, յաղթեցէք այս անցողիկ վիճակները եւ ձեր համբերութեամբ, ձանձրացուցիչ խօսքերով մի նեղացնէք զինքը. առանձին ձգեցէք զինքը՝ մինչեւ որ իր անհանգստութիւնը անցնի։

Մի՛շտ զուարճալի զբօսանքներ հայթայթեցէք. մի՛ զլանաք ինչ որ անոր հաճելի կը թուի, անիկա ընելու էք։

Ասանկով եղէք որ այսպիսի պարագաներու մէջ ձեր կինը մայր պիտի ըլլայ, դուք ալ հայր ու զաւակ պիտի ունենաք, եւ ծնած տղան ալ թէ՛ ֆիզիքապէս եւ թէ բարոյապէս պակաս բան մը չպիտի ունենայ։

Կ. Տ. ԱԼԼԱՀՎԵՐՏԻ

Յ. Գ. Նախորդ յօդուածիս երկրորդ սիւնակի 24 դ տողին «եւ նոյն իսկ որ եւ է ցեց Թոքատապ (pneumonie) ենթակայ կրնայ ըլլալ» պարբերութիւնը պէտք է կարդալ. «եւ նոյն իսկ ո եւ է ցեց Թոքատապ. օրինակի համար Թոքատապ (pneumonie) մը ենթակայ կրնայ ըլլալ»։

Կ. Տ. Ա.

(*) Անաքսագորաս յոյն փիլիսոփայ մըն է, եւ ուսուցիչը՝ այնքան հռչակաւոր [illegible] Աթէնացի Պերիկլէսի։

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ
ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԵԱՆ ՆՈՒԻՐՔԸ

ՅՕԴՈՒԱԾԻ ՄԸ ԱՌԹԻՒ

Տիկին Հ. Ա[illegible]պեանին

Կարդացինք ձեր յօդուածը, «Սուրհանդակ»ի մէջ, եկեղեցական երաժշտութեան մասին։ Անիկա պատասխանը ըլլալ կը թուէր նախորդ յօդուածիս։ Զարմանքնիս առջի տողերէն իսկ կը սկսի, երբ «անպատշաճօրէն քաղաքավարական պայմաններու մոռցուած» վերագրում մը կ'ըլլայ մեզի։ Այդպիսի տողեր յօդուածի մը սկիզբը գրելով յօդուածագիրը պէտք էր գիտնալ նախ անոնց նշանակութիւնը գործնականապէս պահել, գէթ իր յօդուածին մէջ։

Կը ցաւիմ ըսելու որ, Տիկին, երբեք չէք հասկցած մեր միտքը։ Ձեր վերջին յօդուածը բարկութեան վայրկեանի մը վերագրելէ զատ ուրիշ բան չէ կարելի ընել, քանի որ այդ տեսակ բաներ մարդ միայն ինքնիրմէն ելած պահուն կրնայ գրել, դուրս տալով զայն։

Նախ, Տիկին, երբեք մեզի չէր իյնար Զիլինկիրեան էֆ.ին մեր պաշտպանութեան ենթարկել. անիկա պէտք չունի մեր պաշտպանութեան։ Անհատի մը գնահատական տողերը բնականաբար նուազ «զօրլու» կ'ըլլան — ձեր իսկ բառով — մէկը պաշտպանելու համար, քան ընդհանուրինը՝ զոր կը ներկայացնէ մամուլը։ Եւ դուք, Տիկին, իբր մէկը որ «օրագրութեան կը պատկանի» — Ձեր խօսքով — կարդացած պէտք էք ըլլալ այն ամէն տողերը, զոր հայ մամուլի խմբագրական մասերը իրենք իսկ գրեցին ի նպաստ Զիլինկիրեան էֆ.ի, իբր հեղինակ, իբր ծանօթ երաժիշտ-դպրապետ, բայց ոչ տիրացու մը, Ձեր հասկցած կերպով. անիկա արդէն շատ անձերէ ճանչցուած է։

Իմ յօդուածս թելադրութիւն մըն էր միայն անտարբերներու համար, եւ լաւ թելադրութիւն մը այնպիսիներու՝ որոնք ձերինին պէս յօդուածները սիրով պիտի ստորագրէին, եթէ ծածուկէն գործելու աւելի խելացիութիւնը ունեցած չըլլային։ Եւ ես այդ տողերը գրեցի իբր մէկը որ երկար տարիներ Իզմիրի մէջ լսած է քառաձայնը, տեսած է անոր ազդեցութիւնը, թափանցած անոր էութեան, ինչպէս նաեւ հոս ունկնդրած այն երգեցողութեանց զորս դուք դաշն ու միօրինակ կը գտնէք, եւ որոնք նոյնիսկ իրենց մանիտական ձեւերուն տակ հաճելի կու գան Ձեզի։

Կը տեսնէք, Տիկին, ես ալ չըլլալով տիրացու մը եւ ոչ ալ իբր պարզ «ամսաթերթ գրող մը» օրագրութեան պատկանող մէկը, որ լրագրական հոյլերը գիտնար եւ ինքնակոչեցած բառերու թելադրութեամբ չարժէր, դրդուած էի միայն տեսածս ու լսածս գրի առնելու։

Ըստ իս, աւելի լաւ պիտի ըլլար քիչ ուսումնասիրած, բայց հասկնալի մէկը ըլլալ, քան աւելի ուսումնասիրելու մարմաջով, անմտաբանութեան ենթարկուիլ եւ անձնական ըլլալ։

Հետեւաբար եթէ չունենայինք իսկ կարողութիւնը Բաղդէն վերծանելու, պիտի կրնայինք ըսել թէ լաւ պիտի ըլլար Ֆէտիքէին անդին չանցնիլ։

Դժուար չէր նաեւ մակաբերել այն հակասութիւնը, զոր կը գտնէք մէկ հատուածիս պարբերութեանը մէջ։

«Մենք հին երաժշտութիւն չունինք»էն վերջը եւ «շատ քիչ բան ունինք»էն առաջ «նամ» մը կայ, որու իմաստը դուք մանաւանդ Տիկին, շատ լաւ պէտք էիք հասկնալ։ Եթէ այդ հինը այսօրուանին մէջ ձուլուած է, դիւրին պիտի ըլլա՞յ զայն երեւան հանելը, նորէ՛ն կը հարցնենք։ Եւ եթէ յանձնաժողով մը երկար ջանքերէ յետոյ աւելի կամ նուազ յաջողութեամբ զայն երեւան հանէ, պիտի կրնա՞յ ծեքծեքումներէ եւ աւելորդութիւններէ ազատ կացուցանել զայն, քանի որ ընդունուած ճշմարտութիւն մըն է թէ մեր դպիրները միաձայն երգասացութեան մէջ աւելի իրենց ճաշակներուն կը հետեւին։

Խնդիրը բոլորովին կը տարբերէր, Տիկին, եթէ անոնց ճաշակը, որ ձերինն ալ է, ընդհանուրինը ըլլար։ Բայց կը տեսնենք որ այդ մասին դուք ալ ընդհանուրէն տարբեր կը մտածէք։ Գուցէ առարկուի թէ այդ միաձայն երգասացութիւնն է որ կը տիրէ ցարդ, հետեւաբար ընդհանուրը ատոր կը բաղձայ։ Այդ առարկութիւնը սխալ մը պիտի ըլլար։ Իզմիրէ տարբեր տեղեր կան, ուր եռաձայն կամ քառաձայն կ'երգուի. այդ տեղի ժողովուրդներն ալ ձեզմէ նուազ խանդավառ չեն իրենց եկեղեցիին ընտանեկան բարքերուն պահպանման. անոնք ալ գիտեն թէ մանիտական եղանակները ո՛չ հինն են եւ ոչ ալ հնաւանդը։ Եւ եթէ կեդրոնի մէջ տակաւին չէ ընդունուած քառաձայնը, պատճառը այն խելացի Դուքերն են, որոնք գիտեն թէ քառաձայնի ընդունելութիւնը ախմիսական գաղթերէ վար պիտի իջեցնէ զիրենք։ Տիկի՛ն, դուք կ'ըսէք թէ արդի եկեղեցական եղանակները կրնան թերութիւններ ունենալ եւ թէ այդ թերութիւնները իբր ոչ մասնագէտ ուսումնասիրողի նկատել չէք ուզեր, մինակ հինին եւ Նորի խնդիր մը կ'ուզէք յուզել։ Բայց չկրցինք հասկնալ թէ հին ըսելով ի՛նչ կը պաշտպանէք եւ նոր ըսելով ի՛նչ կը դատապարտէք։

Ձեր առաջին յօդուածին մէջ հին երգերը անոնք են «որ հնչած են նախնեաց դպրոցներու ամաճարներու գմբէթներուն տակ, թեւածած են վեհուրաց կամարներու շուրջ, թրթռացուցած են նոյն շնչառով նոյն եւեւէքներով սիրտերը եկեղ գացող սերունդներուն» կ'ըսէք եւ երկրորդ յօդուածին մէջ. «Եթէ ստոյգ է որ հինը ձուլուած է այս օրուանին եւ այսօրուանն է որ կ'երգուի քանի մը դարէ ի վեր, զայն կ'ուզենք եւ պարտաւոր ենք պահել։»

Եթէ պահելի հնութիւնը մէկ երկու դարի մէջ կը գտնէք ու զայն կ'ուզէք պահել, չարժեր, քանի որ ան իր մէջ ուրիշներն ալ ձուլած ըլլալուն չափ հեռացած է նախորդներէն։ Մնաց որ, այդ մէկ երկու դարու աւանդութիւնն ալ գոյութիւն ունի, երբ քիչ մը յիշէք ձեր մանկութեան ժամանակի շատ մը երգերը, անոնց եղանակները տարբեր պիտի գտնէք հիմակուաններէն։ Եւ արդէն տասնեակ մը տարիներ իսկ ետ երթալու հարկ չկայ։ Հիմակ իսկ մէկ օրուայ մէջ երկու տարբեր եկեղեցի երթալով՝ եղանակները տարբեր պիտի գտնէք։

Եղանակները ծեքծեքումներէ անջատելով, հիմին մէջ նոյնութիւն գտնել կ'ուզէք, բայց քառաձայնը այդ հիմը չպիտի պահէ։ Մեր նախորդ յօդուածին մէջ գրած էինք. «Բազմազան եւ զարմանազան ծեքծեքանաց ձեւերուն վերջ դնելու միակ եւ յանձնարարելի կերպը եռաձայնի կամ քառաձայնի ամբողջական սահմաններուն մէջ եղանակներն կայացնելն է։»

Բայց զարմանալին հոն է որ բոլոր մասնագէտ երաժիշտները, եկեղեցական իրերու ամէնէն աւելի նախանձախնդիր կղերը, վերջապէս գործէն հասկցող մարդիկ, բան մը չեն գրեր քառաձայնի դէմ, եւ դուք միայն կը գտնուիք, Տիկին, որ իբր թէ բուն իսկ երաժշտութեան աղբիւրէն ապացոյցներ եւ լոյսեր կը բերէք ընդդէմ քառաձայնի։

ՊԱՐԷՏ

ԿԱՆԱՆՑ ՀԱՄԱՐ

ՔԱՂԱՔԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ
ԿԱՆԱՆՑ ԿՈՂՄԷ ՈՒՍՈՒՑՈՒԱԾ

> Քաղաքավարութիւնը այն է մտքին համար՝ ինչ որ է շնորհալիութիւնը դէմքին համար։

Քաղաքավարութիւնը հոգիի պերճութիւնն է (élégance)։ Եւ այս պերճութիւնը, միւսին պէս հպատակ է նորաձեւութեան ամէն փոփոխումներուն։ Հագուստի պերճութեան պէս ան ալ անհրաժեշտ բան մըն է ամէն էրիկ մարդու եւ կնոջ համար։ Մասնաւորապէս կիները պարտին ըլլալ վայելուչ եւ քաղաքավար իրենց բարքերուն՝ որչափ հագուստ ու կոյցին մէջ։ Դժբաղդաբար քաղաքավարութեան գեղեցիկ աւանդութիւնները օր ըստ օրէ անհետանալու վրայ են։ Եւ հաւատացէք որ ասիկա միայն Բերայի համար չէ։ Քիչ մը ամէն տեղ հաստատուած իրողութիւն մըն է։

Այն ազնուաշուք սովորութիւնները որոնք այնչափ շնորհ կ'ընծայէին ընկերական յարաբերութեանց, կ'արհամարհուին ժամանակակից երիտասարդներուն կողմէ, թերեւս անգիտութեամբ։ Անոնց տեղ քիչ մը ամբարտաւան մեծարանքները դրած են, որոնց շնորհիւ յարգելի անկեղծութեան մը կանանց համաձայն վարուիլ պատշաճեցնելով ճաշակաւորութեան բոլոր ազդակ հնութիւնները կը պարզեն։ Կիները ասոր դէմ արտաքոյ իրաւունք չունին, քանզի իրենք են ճշմարիտ յանցաւորները։

⁂

Ամէն տարիքի մէջ եւ իր կեանքին ամբողջ տեւողութեան միջոցին, կինը

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (22)

ԲԻԷՐ ՄԱԷԼ

ՆՕՏԱՐԻՆ ԴՂԵԱԿԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԽՈՆԱՐՀԱՑՆՈՂ ՍԷՐԸ

Դ.

ԱՄՈՒՍՆԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻՆ ՆԱԽԸՆԹԱՑ ՕՐԸ

Իրաւունք ունէր Իվօն, ու իր տուած պատասխանը այնքան ճշգրիտ էր որ շանթահարիչ տպաւորութիւն մը ըրաւ Նօտարին վրայ։ Այս վերջինը զգաց որ գետինը խոյս կու տար ոտքին տակ։

Իր կարգին, Պրիւլէ ուզեց կենդանացնել կացութիւնը, եւ նորէն ձեռք բերել այն տիրապետութիւնը, որուն տիրացած էր Իվօնի ազդեցութեան երեսէն, ի մասին ժառանգութեան խնդրոյն։

— Ինչ փոյթ, գոչեց Նօտարը զայրոյթով։ Ձեզի չըսի՞ թէ ձեր անձն է որ կ'ուզեմ եւ ոչ թէ ինչքերնիդ։ Արդ, ձեզի տիրանալու համար, ո՛չ մէկ բանի առջեւ պիտի ընկրկիմ։ Այո՛, սպառնացի ձեր մօր, եւ եթէ հարկ ըլլայ, պիտի իրագործեմ սպառնալիքս։ Քիչ մը առաջ ձեր թղթատած պահարանը շատ չնչին թուղթեր կը պարունակէ իր մէջ։ Բայց անոնց մէջ երկուքը միայն մեծ կարեւորութիւն ունին. լորտ Էրուինի նամակը, որ ցկեանս թոշակ մը կ'ապահովէր ձեր հօրը, ինչպէս նաեւ երկրորդ նամակ մը՝ յետ-գրութեամբ, որով հայրերնիդ կտակակատար պիտի ըլլար, ժառանգորդներու երեւան չելլելու պարագային։ Արդ՝ այս թուղթերը, կրնամ ձեզ ապահովցնել, հա՛ս այս գրասենեակին մէջ կը գտնուին։ Անոնցմէ մէկը կամ միւսը ոչնչացնելով՝ կարելի է ձեզ հարստացնել կամ աղքատացնել։— Այո՛, կրնամ ձեզ հարստացնել կամ աղքատացնել։— Արդ՝ լաւ մտիկ ըրէք։ Բաւական ժամանակ առաջ, ձեր հօրը մահուան յաջորդ օրն իսկ, տիկին տը Պէրհուարն եղեռնական գործ մը կատարեց այս գրասենեակին մէջ։

Նօտարը պահ մը կանգ առաւ դիտմամբ, աւելի բացորոշ կերպով դատելու համար թէ Իվօնի վրայ ի՛նչ ազդեցութիւն ըրած էին այս անհաճելի բառերը. «եղեռնական գործ մը։»

Արդարեւ Իվօն սարսուռ զգացած էր այդ բառերը լսելով, բայց այնքան յուզուած ըլլալու երեւոյթը չունէր այդ տեսակ յայտարարութեան մը հանդէպ, որչափ կը յուսար Նօտարը։

— Պարո՛ն, մայրս խոստովանեցաւ այդ յանցանքը։ Բայց իր աղջիկը ըլլալով, չեմ կրնար դատել զայն։ Հետեւաբար ինծի համար գոյութիւն չունի այդ արարքը։

Պրիւլէ ընդոստ ցնցում մը ըրաւ։ Օրէնքի մարդը ու գիշակեր մարդը, Պրիւլէի անձին մէջ միացած, կը սքանչէին մանկամարդ աղջկան արհամարհանքին հանդէպ զոր ցոյց կու տար օրինաւորութեան նկատմամբ։

— Ընդհակառակը, օրիորդ, ձեր մօր արարքը պէտք է գոյութիւն ունենայ ձեզի համար, որովհետեւ անոր ծանօթացումը միայն պիտի կրնայ տալ ձեր արդարացումը։

Ու պահարանին մէջէն դուրս քաշելով համբաւաւոր նամակը, որուն կտորները բոլորն ալ ճարտարօրէն փակցուած էին, ճշմարիտ գլուխ-գործոց մը համբերութեան, ըսաւ Նօտարը.

— Օրիորդ, կը տեսնէ՞ք այս նամակը։ Ձեր մայրը պատառեց այս նամակը, իմ աչքիս առջեւ, այս գրասենեակին մէջ։ Յաջողեցայ իրարու քով բերել այդ կտորները։ Կրնայ վաւերական համարուիլ այդպիսի թուղթ մը, բայց երբ դատարանի մը առջեւ հանուի, յանցաւորութեան մը պատճառ կ'ըլլայ։ Պէրհուարն կոմսուհիին համար բացարձակ եւ անդառնալի դատապարտութիւն մըն է, որ իր հետ կը բերէ բանտարկութիւն եւ անպատուութիւն։

Այս անգամ սոսկացած էր Իվօն։ Նօտարը այնքան խանդով խօսած էր որ անկեղծ թուած էին անոր յայտարարութիւնները։ Մնաց որ, մանկամարդ աղջիկը ինչպէս պիտի կրնար ստուգել այդ խօսքերուն ճշգրտութիւնը։ Միթէ Նօտարն ալ չէ՞ր հաստատեր մօրը ըրած խոստովանութիւնը։ Առաջին անգամ ըլլալով տիկին Պէրհուարն արտասանած էր «դատաստան» եւ «բանտարկութիւն» բառերը։

— Ահա ձեր լաւագոյն զէնքը, փսփսաց մինչ Իվօն։ Եթէ ձեզի յանձնեմ ինքզինքս, պիտի՞ ազատի մայրս։

— Այո՛, պատասխանեց Նօտարը, մեծապէս ուրախացած իր սպառնալիքին յաջողութեան վրայ։

— Իսկ եթէ մերժեմ ձեզ, պիտի՞ կորսուի մայրս ու ձե՞ր ձեռքով։

—Այո՛, պատասխանեց լիրբ մարդը, որուն դէմքը պայծառացաւ, ժպիտ երեւցնելով իր յաղթութեան մէջ։

Ու առանց սպասելու որ Իվօն նոր առարկութիւն մը ընէ, որուն չէր պատրաստուած, յարեց.

— Թերեւս անգութ բան մը ըլլայ ինչ որ կը համարձակիմ ըսել, բայց անկեղծութեամբ արտայայտուած է։ Առաջուց գիտէք ամէն բան։ Ուրիշներ ալ միեւնոյն բանը պիտի ընէին ինծի պէս, բայց առանց բան մը ըսելու։ Ես կ'իմացնեմ ձեզի։ Ձեր անձն է որ կ'ուզեմ եւ զայն ունենալու համար ո՛չ մէկ բանի առջեւ պիտի ընկրկիմ։

Իվօն զգաց որ պաղ սարսուռ մը կը պտըտէր ողնայարին մէջ։ Սակայն կրցաւ պատասխանել այդ ժպիրհ խոստովանութեան.

— Պարո՛ն, զգուշացէք, այդ ամէնը սպառնալիք մըն է միայն։ Եթէ ստիպէք զիս՝ ձեր անխիղճ սպառնալիքը գործադրելու, անշուշտ պիտի կորսնցնէք մեզ, թերեւս անպատուէք — ինքզինքնիդ ալ — բայց չպիտի տիրանաք ինծի։

— Կը սխալի՛ք։ Իրաւ է որ բռնութեամբ պիտի տիրանամ ձեզ, բայց պիտի տիրանամ։ Սիրոյ համար նշանակութիւն չունին ի գործ դրուած միջոցները. բաւ է որ ան իր նպատակին հասնի։ Արդ՝ ես պիտի հասնիմ նպատակիս, որովհետեւ ինծի պիտի հպատակիք, ձեր անձը պիտի զոհէք, որովհետեւ չպիտի ուզէք ձեր մայրը յանձնել հասարակաց վրէժխնդրութեան, Պուա-տ'Ամուրի մէջ ներս մտցնելով ոստիկանները։

(Շարունակելի)

նկրտումները եւ բնական պահանջմն է այն բարի զգացումներուն, որոնց կը հանդիպինք աշխարհային, ինչպէս ընտանեկան կեանքի մէջ, քաղաքավարութեան սահմանուած քանի մը փոքր պայմանադրութիւններու միացած։ Կնոջ կը վերաբերի՝ առանց անձնասիրութիւններ վիրաւորելու՝ յաղթելու եւ բարեփոխելու պարագը։ Այսպէս, երբ յաճախ կը պատահինք աղատ զգացումներու, որոնք կոյր վարմունքներու ձեւով ի յայտ կու գան, առանց պատճառ. կիները բռնելու է։ Քոյրեր, մայրեր, ամուսիններ, որոնց բոլորին կեանքը սահմանուած ըլլալու է ի գործ դնելու ան քաղաքակրթող ազդեցութիւնը, զոր հոս կը ներկայացնենք։ Եւ երբ այս ազդեցութիւնը անհետեւանք կը մնայ, պատճառը սա է որ կիները լքած են իրենց պաշտօնը կամ թէ անկատար կերպով կատարած։ Մարդ միշտ իր քաղաքին արժանի է, Թող մեր ընթերցողուհիները խորհին քիչ մը այս ճշմարտութեան վրայ, որ բացարձակ է, ամէն բանի պատշաճելուն համար։ Եթէ կիները ենթակայ են առանց վարմունքներու, որոնք համակ յարգանքի բացակայութիւն են, պատճառը սա է որ — ցաւալի է ըսել — իրենց արժանիքին գիտակցութիւնը չունին, ու ոչ ալ իրենց մէկ պարտքին ըմբռնումը, որ է ամէնուն քաղաքավարութիւն ներշնչել։

* *

Պէտք է որ ուղղակի եւ վիրաւորիչ յանդիմանութիւններով, հեգնութեամբ, արհամարհանքով վարուին, այդ նպատակին հասնելու համար։

Ո՛չ։ Այս միջոցներով պիտի հասնէին տխրալի արդիւնքի մը՝ որ իրենց բաղձացածին ճիշդ հակառակն է։ Եւ եթէ կան մեր ընթերցողուհիներուն մէջ անփորձներ, կնոջ ճշմարիտ ուժին անգիտակ, յիշեցնենք անոնց թէ կնոջական ազդեցութիւնը զօրաւոր եւ բարերար ըլլալու համար պէտք է որ միշտ աննշմար մնայ։ Այս վայրկեանէն երբ անձնասիրութիւնը գոհացած փնտռէ, այն օրէն երբ կինը ինքզինքը առաջնորդ մը տեղ դնէ, զօրութիւնը հետզհետէ կը քիչնայ եւ նպատակը կը հեռանայ։ Ալ փնտռածը արդիւնք մը չէ որ ուրիշին օգուտը պարունակէ։ Իրը դրնաւոր դերը ալ միտքի տիրապետելու հաճոյքը գտնելու եւ իր վրայ հիացնել տալու անձնասիրական սփոփանքը։

Ամէն ատեն սիրտը եւ հոգւոյ գիծերը վերանորոգելու պէտքը հոյակերպ կը նշանակէ իր անձին ըլլալը եւ ուրիշներուն սխալմունքներուն հոգ տանիլ։ Ուրիշները իրենց սխալներէն մաքրել ուզել, նաեւ կը նշանակէ ինքզինքին հպարտօրէն իր յուրիւններուն անկատարութիւնները արհամարհելու պաշտօնը վերագրել. ասոր համար ընդհանրութեան համար տաճար մը կանգնել է, որ պիտի հանգչի խոնարհութեան վրայ ամէն անոր զոհ ուղղելու միջոց անոնք։ Մէկ խօսքով, այն բարերար ազդեցութիւնը զոր կրնայ եւ պարտի ի գործ դնել կնոջ կողմէ, իր սկզբունքին մէջ արդէն առագի վրայ կանգնած է, եթէ չունի սէրը իբր դրդիչ։

* *

Ընդհանրապէս կը կարծուի թէ դաստիարակութիւնը վերջացած է աղջկան մը համար, երբ դիպլոմէն վարժարանը կը ձգէ, մանչու մը համար, երբ ան հասարակաց ասպարէզը կը վերադառնայ, փայլուն վկայական մը ձեռքին մէջ։ Այս սխալը կը պարտինք այն շփոթումին զոր կ՚ընենք ուսման եւ իսկական դաստիարակութեան միջեւ։ Այս վերջինը կրնայ ըլլալ միայն դպրոցը դաստիարակութեան մը զոր մօր մը կամ քրոջ մը ճարտար առաջնորդութիւնը վաղահաս կ՚ընէ։ Որչափ ալ փոքր ըլլայ տարիքով, քոյր մը, երբ կին, աւելի աւելի կատարելագործեալ, խառնուածք մը զոր եղբայրը չի կրնար ունենալ, եթէ նոյն իսկ անկէ մեծ ալ ըլլայ։ Քոյրը իր եղբօրը վրայ պիտի բանեցնէ բանեցնելու վարժութիւնն այն անուշ ազդեցութիւնը զոր պիտի շարունակէ ապրիլ տարիներու մէջ ալ, յետոյ առաւ վրայ աւելցնելով, որոշ չափով մը, երբ ժամանակը գայ մօր պաշտպանող հեղինակութիւնը։

Բայց այսպէս վարուելու համար պէտք է որ աղջիկ մը նախ կամ միւս՝ այն ժամանակ ինքզինքին հետ վարուի։ Օրինակն է եւ միշտ պիտի մնայ քարոզներու ամենէն արդիւնաւորին։

Քաղաքավարութիւն սորվեցնելու համար, կինը պէտք է որ կրնի մնայ, այնինքն հրապուրիչ առաքինի մը, չինուած սրամտութեամբ, փափկութեամբ եւ ներողամտութեամբ։

(Սրամայուլ) Թարգմ. Ա. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԿԵԴՐ. ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԳՈԼԷՃ ԱՅՆԹԱՊ

Հաստատութիւնս ունի մէկէն մինչեւ հօթը տարի անւոր դասընթացքներ Բրիտանիական կրօնքի, բնագիտութեան, իմաստասիրութեան, կենսաբանութեան, պատմութեան իմաստասիրութեան, տնտեսագիտութեան, Օսմաներէնի, Հայերէնի, Անգլիերէնի, Ֆրանսերէնի, Նոր Կտակարանի, Ցուցակներ եւ երաժշտութեան։ Տարեթերթակ է 9 եւ 10 ամսկի օսմ.։ Ցուցագրիւնքներ կը դրկուին ձրի, երբ խնդրուին Տնօրէնութենէն։ Յառաջիկայ ուսումնաշրջանը կը սկսի սեպտ. 14էն։ Բոլոր ուսանողները ներկայ գտնուելու են այդ օրը կամ այդ օրէն առաջ։ Նորեկ եւ «պայմանաւոր» (ներսանգամ քննելի) ուսանողներ իրենց քննութիւնները աւարտելու են՝ դասաւանդութիւնները չսկսած։

38 6—8

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Նաւային ճակատամարտը.— Ռայցենշթայն ծովակալին տեղեկագիրը.— Ռուսերուն գործելու եղանակը.— Հին եւ նոր ծովակալներուն միջեւ բաղդատութիւն մը։

Բարիզ, 23 օգոստոս.— Շանկայէն օգոստոս 14 թուականով Ռայցենշթայն դէր-ծովակալին ղրկած հեռագիրը մինչեւ հիմա ծանօթ էր Բեդերսպուրկի մէջ եղած թարգմանութիւններով որոնք հեռագրով հաղորդուած էին։ Կարելի էր կասկածիլ թէ մի՛ գուցէ այդ կարեւոր գրութիւնը եղծանուի յաճախ տեսնուած սխալներով կամ անհոգութիւններով, ռուսերէն բնագրին հետ բաղդատելով ֆրանսերէն օրինակը՝ Քուրոբաթքինի կամ Սախարովի զօրավարներուն կողմէ ղրկուած հեռագիրներուն. բայց այս անգամ բնագիրը եւ պատճէնը իրարու համաձայն են։ Թ՛է մէկէն եւ թէ միւսէն միեւնոյն դժնդակ տպաւորութիւնը առաջ կու գայ ռուսական նաւատորմին դերին վրայ, օգոստոս 10ի դժբաղդ օրուան համար։ Ճակատամարտը երկրորդ անգամ վերսկսելուն՝ յածանաւորկներու նաւատորմը առանձին կատարեց ճակատամարտին ամէնէն գլխաւոր մասը, Սեզարեւիչ հոն կ՚երթար, երբ բազմաթիւ մահացուներուն հետ տանելով ընդհանուր հրամանատարին մարմինը, եւ հրամանատարութիւնը փոխանցելով Ուխթոմսքի դէր-ծովակալին։ Իսկոյն, իբրեւ թէ պաշտօնի այդ փոխանցումը նաւատորմին համար ցրուելու նշան մը եղած ըլլար, յածանաւորկները գլուխնին առած դէպ ի յառաջ կ՚երթային, ճամբայ մը բանալու համար. զրահաւորներն ալ, ընդհակառակը, կէս շրջան մը կատարելով Բորթ-Արթուր կը դառնային։ Մինչեւ հիմա կարելի է բացատրութիւն մը տալ այդ շարժումին։ Ռուսական նաւատորմին դերը յայտնի կերպով կտրուած էր մինչեւ վերջը, թէ՛ Վլատիվոստոք ժամանելու եւ թէ դէպ խորտակուելու, թշնամիին զօրութեան մէկ մասն ալ խորտակելով. հետեւաբար կարելի չէ ըմբռնել ճակատամարտի այդ անժամանակ դադարումը եւ հինգ մարտանաւերուն, առանց կռուելու, նահանջը, Բորթ-Արթուր դառնալու համար։ Միթէ գործողութեան մը սկզբունքը՝ թիւնն էր զոր կարելի չեղաւ ի գլուխ հանել, երկու դէր-ծովակալներուն միջեւ համամտութիւն չգտնուելուն հետեւանքով։ Միթէ զրահաւորները կռուելու անկարող վիճակի մէջ կը գտնուէի՞ն, դէթ յառաջխաղացութեան մասին։ Միթէ իրենց յառաջխաղացումի թնդանօթներուն համար ռումբ չունէին։ Կ՚ենթադրուի, — գրեթէ ըսելու կ՚ կը յուսացուի — թէ այդ կարգի նիւթական պատճառ մը եղած ըլլալու է. եթէ իբրեւ այդ տեսակ բան մը զգալի եղած է, չատ զօրաւոր եղած ըլլալու է, Ռուսիոյ առջեւ պատասխանատուութենէ զերծ պահելու Ուխթոմսքի ծովակալը՝ իր անխոհեմութեանը համար։ Եթէ որ եւ է պատճառ չկայ, այդ ծովակալը արժանի է Վիլնէօվ ծովակալին ուղղուած մեղադրանքներուն՝ 1798 օգոստոս 1ի ճակատամարտին առթը։ Վիլնէօվ կը հրամայէր ֆրանսական նաւատորմին վերջապահներուն, անդրաւերպ ըսաւ թէ ժամանակ չէր ունեցած նաւերը ճամբայ հանելու, ո՛չ ալ հովին դիմադրելու։ Այդ ճակատամարտը ճիշդ 1904 օգոստոս 14ի ճակատամարտին պէս սկսած էր, իրիկուան ժամ 5ին. գիշերը չատ չատ վրայ հասած էր եւ Վիլնէօվ ժամանակ չունեցաւ այն տեսակ շարժման մը ձեռնարկելու որ կրնայ մեծ աղէտ մը առաջ բերել։ Այդ պայմաններուն մէջ ամէնէն աւելի յարմար դատած էր իր նաւատորմը Մալթա տանիլ, ուր իր մարտանաւերէն մէկ քանին կրցան ապաստանիլ։ Ռուսերուն կողմէ հաղորդուելիք տեղեկութիւնները պիտի հաստատեն ճիշդ իրողութիւնները՝ Վիլնէօվի եւ Ուխթոմսքիի դերերուն բաղդատութեանը մէջ։ Ցաւալի պիտի ըլլար որ այդ բաղդատութիւնը ճիշդ եղած ըլլայ եւ թէ օգոստոս 10ին Ռուսերուն կրած նաւային բոլոր կորուստները հրամանատարութեան սխալի մը արդիւնքը միայն եղած ըլլան։ Ինչպէս յայտնի է, այդ կորուստները անոնց երկու նաւատորմիններուն ալ կը վերաբերին։ Պատերազմելու անկարող վիճակի վերածուած նաւերուն վրայ, Սեզարեւիչ, Ասքոլտ, Նովիք եւ Դիանա, պէտք է աւելցնել Բորթ-Արթուրի մէջ անգործածութեան դատապարտուած հինգ զրահաւորները։ Այդ հաշուեցոյցին մէջ պէտք է նշանակել Վլատիվոստոքի նաւատորմը որ երեքին ալ զգալի հարուածներ կրեր Ճապոնի վաճառականութեան։ Այդ նաւատորմին Ռուրիք կորուստովը երկու մարտանաւի վերածուած, եւ անկարողութեան դատապարտուած սպանեալներուն հարիւրին յիսունին եւ զինուորներուն հարիւրին քառասնինգին սպանուելուն կամ վիրաւորուելով. Ծովը ցած կը թողու անտեսական վնասի սպառնալիքէն։ Ասոնք այն տեսակ հետեւանքներ են որոնց ծանրակշռութիւնը աւելի չատ է 1798ի օգոստ. 1ին Վիլնէօվի ունեցած պատասխանատուութենէն։ (Թան):

ԲՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐ

Ճակատամարտ.— Ռմբակոծութիւններ.— Աձուխ.— Օտարազգի նաւային կցորդներ.— Չինական աղբիւրէ լուրեր։

Բարիզ, 23 օգոստոս.— Չէ-Ֆուէն հեռաւոր կը հեռագրեն Մարքնի.— «Ռուս փախստական մը որ այսօր հոս ժամանեց, կը պատմէ թէ Ճապոնները գրաւած են Բիժոնի ծովածոցը։ Նիու-Չուանկէն այսօր հասած նաւի մը սպաներէն մէկը կը պատմէ թէ ծովեզերքին մօտէն անցած ատեն տեսեր է թէ Լիաօ-Թի-Շանէն ամրակայութիւն կը կատարուէր Բորթ-Արթուրի դէմ։ Ուրեմն Լիաօ-Թի-Շան գրաւուած է Ճապոններուն կողմէն եւ Բորթ-Արթուրի կացութիւնը չատ խախտուած է. սակայն այս լուրը վերապահութեամբ պէտք է ընդունիլ»։

Չէ-Ֆու.— Օգոստոս 21էն առտուան ժամ 6էն մինչեւ կէսօրէն մէկ ժամ ետքը, Ճապոնները ռմբակոծեցին Բորթ-Արթուրը։ Կրակը չատ սաստիկ էր։ Ռուսական մարտկոցները լռեցուցին ճապոնական մարտկոցները։ Ճապոնական նաւատորմը ծովին բացը գնաց։

Չիեկ-Թաօ — Բորթ-Արթուրի գերմանական նաւային կցորդ Հոֆման հարիւրապետը կ՚ըսէ թէ Ռուսերը չատ բարեկարգութեամբ վարուած են օտարազգի զինուորական կցորդներուն հետ, բայց թող չեն տուած մօտենալ այն տեղերուն, ուրկէ կրնային հանդիսատես ըլլալ նաւային գործողութեանց։ Նաւային կցորդները քանի մը օրէ ի վեր ծովին մակերեւոյթէն վեց հարիւր մեթր բարձր տեղ մը կը բնակէին՝ Վագրի-Պոչի մարտկոցներուն մէջ, այնպէս որ օգոստոս 10ի ճակատամարտէն բան մը չկրցան տեսնել։ Ռուսերը յաճախ այդ մարտկոցներուն մօտ կը պայթէին բայց նաւային կցորդները ինքզինքնին վտանգի մէջ չէին կարծեր։ Ամերիկեան կցորդը հին քաղաքը կը բնակէր. ռումբ մը քանդեց անոր տունը, Բիջոնի ծովածոցէն մեկնելէն քանի մը օր առաջ։ Հիմա Բորթ-Արթուրի մէջ կիները եւ ոչ-պատերազմիկները քիչ են։

— Չէ-Ֆու ժամանած Չինացի մը որ Բորթ-Արթուրի մէջ Ռուսերուն քով կը ծառայէր իբրեւ դիակ վերցնող եւ ռազմամթերք փոխադրող, կ՚ըսէ թէ ռազմամթերքները չատ առատ են։ Կը հաստատէ այն յայտարարութիւնը թէ Լիաօ-Թի-Շան յարձակում կրած չէ, վասն զի ծովի կողմէն անառիկ դիրք մըն է, եւ թէ Ճապոնները չեն կրցած անոր մօտենալ հիւսիսային կողմէն։ Ճապոններուն գլխաւոր յարձակումը ամէնէն աւելի բուռն եղած է Ռուսերուն կեդրոնին դէմ, ուր Ճապոնները զօրաւոր դիրք մը ունին՝ Չու-Չիէն մէջ։ Բիժոնի ծովածոցը քանի մը օրէ ի վեր թատր կը հանդիսանայ ճակատամարտներու, որոնք տեւած են մինչեւ վերջնական յարձակման սկսած օրը։ Ճապոնները բնաւ չկրցան երկար ատեն մնալ իրենց գրաւած դիրքերուն մէջ. անոնց յարձակումները ընդհանրապէս գիշերները կը կատարուին, թէեւ մեծագոյն առաւօտները ալ կ՚օգտուին իրենց գործողութիւնները ծածուկ պահելու համար։ Ճապոնները կը կարծեն թէ իրենց ֆիզիքական գերազանց պայմանը թոյլ պիտի տայ վերջապէս յաղթող հանդիսանալ։ Ցամաքութեամբ պիտի շարունակեն իրենց յարձակումները. նաեւ բնաւ ինքզինքնին վերջնականապէս պարտուած պիտի չնկատեն, կը յուսան թէ պիտի կրնան մաշեցնել ռուսական պահակազօրքերուն ուժը որ իրենց չափ չէ։ Ռուս պահակազօրքերուն բարոյական վիճակը, սակայն, չատ լաւ է. ամէնքն ալ մեծ յամառութիւն եւ հաստատամտութիւն ցոյց կու տան։ Շթեսէլ զօրավարը անդադար կ՚աշխատի. ձիով մէկ կէտէն միւսը կ՚երթայ. հին մինչ կը փախուի։ Ռուս սպաները ու զինուորները անտարբեր աչքով կը նային ռումբերուն որոնց քաղաքին մէջ կը տեղան։ Վերջերս ռումբ մը զարկաւ չինական թատրոնին եւ հանդիսատեսներէն քանը սպաննուեցան կամ վիրաւորուեցան։ Այս տեղեկութիւնները հաղորդող Չինացին կ՚ըսէ թէ ռումբ մըն ալ իր աշխատած մէջ իյնալով հինգ հոգի սպաննուեցան։ Ոչ-պատերազմիկներուն թող չի տրուիր դուրս ելլել ռումբերու դէմ շինուած ապաստարաններէն, միայն այն ատեն կրնան դուրս ելլել, երբ կրակը դադրած է, բայց ատիկա ալ չատ քիչ կը պատահի։

Բեդերսպուրկ — Բորթ-Արթուրի համար ամէնէն ապահովալի կացութիւնը այն է թէ նաւատորմին համար աձուխ չկայ։

ՄԱՆՋՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

Նալուեն նոր երկաթուղի մը.— Զինուորական գործողութիւններ.— Ճապոններու ուժը։

Լիաօ-Եանկ 23 օգոստոս.— Եռլաւի գծապարերէն մինչեւ Լիէն-Չան-Բաւան եռ գիծով երկաթուղիի մը շինութիւնը ցոյց կու տայ այն միջոցները զորս Ճապոնները ձեռք պիտի առնեն ռուսական դիրքին ալ եւելնեան կողմը։ Յառաջխաղացութեան ատեն Ճապոնները յաճախ կրակ կ՚ընեն գիւղերու եւ արտերու վրայ, ուր կարելի է որ Ռուսեր պահուած ըլլան։ Ճապոնները չատ չեն երեւար։ Ռուսական դիրքերուն երկայնքը կատարեալ հանդարտութիւն կը տիրէ։

— Հայ-Չէնկէն ի վեր գրեթէ ճակատամարտ չէ կատարուած, վասն զի երկու հակառակորդները անձրեւներու եղանակին աւարտելուն եւ Բորթ-Արթուրի յարձակման արդիւնքին կը սպասեն։ Ռուսերը կը յուսան յառաջիկայ ամսուն յարձակողական ձեռնարկել։ Անոնց բանակը այս միջոցիս հանգիստ կ՚ընէ, որուն մեծապէս պէտք ունէր։ Ճապոնական զինուորներուն ճիշդ դիրքը յայտնի չէ։ Անոնց ալ կողը քառն մըն եւ քաշուած է դէպ ի հարաւ եւ արեւմուտք, բայց Լիաօ-Հոյի գետին երկայնքին գացող զօրախումբը կը շարունակէ իր յառաջխաղացութիւնը։ Վերջերս Սու-Թէ-Հոյի եւ Լիաօ-Հոյի միջանցը Ռուսերը հանդիպեցան Թունկուզներու խումբերու՝ երկու թնդանօթով։ Թունկուզներու պետերէն երեքը ճապոններուն ծառայութեանը մէջ մտած են։

— Կը ծանուցուի թէ ճապոնական զօրախումբ մը Շա-Բա-Եա-ի մօտ տեղ մը հասեր է, Լիաօ-Եանկի արեւմտեան կողմին չատ մօտ։ Յուլիս 31ի ճակատամարտէն ի վեր Ճապոնները տասը զօրամասին հաւաքուած են Բու-Չիա-Ցաւի մօտերը, բայց արեւելեան կողմը անգործ կը մնան. միայն հետապնդութիւններ կը կատարեն Բէն-Սի-Հաւի ճամբուն վրայ, եւ Մուքտէնի ուղղութեամբ։ Կը կարծուի թէ Ճապոնները հիւսիսային կողմը անգործ պիտի մնան, մինչեւ որ Բորթ-Արթուրի բաղդը որոշուի։ Անկէ ետքը Բորթ-Արթուրի առջեւ ղրկուած զօրագունդերը եւ պաշարող բանակին մեծ մասը պիտի վերադառնան։

ՇԱՆԿԱՅԻ ՄԷՋ

Չինու չէզոքութիւնը.— Հիւպատոսներուն գումարում մը.— Ռուսական մարտանաւեր.— Անգլիա, Գերմանիա ու Մ. Նահանգներ։

Շանկայ, 23 օգոստոս.— Մ. Նահանգաց ընդհանուր հիւպատոս Պ. Կուտնօու նախագահեց հիւպատոսական մարմնոյն երէկուան գումարումին։ Բոլոր ազգութեանց հիւպատոսներն ալ ներկայ էին։ Ճապոնի հիւպատոսը բողոքեց ռուսական մարտանաւերուն Շանկայի նաւահանգիստը գտնուելուն դէմ եւ յայտարարեց թէ Չին չէ կատարած իր պարտականութիւնը իբրեւ չէզոք տէրութիւն։ Յարեց թէ Ճապոնները իրաւունք ունին անկախ միջոցներ ձեռք առնել, նաւահանգիստ մտնել եւ ռուսական մարտանաւերը գրաւել։ Ռուսական հիւպատոսը բողոքեց ճապոնական թորփիլանաւերու ժամանումին դէմ եւ ըսաւ թէ ռուսական նաւերը իրաւունք ունին նաւահանգիստ մնալ՝ իրենց նորոգութիւնները կատարելու համար։ Անգլիոյ հիւպատոսին առաջարկութիւնները ընդունուեցան, որ է խնդիրը յանձնել Բէքինի իշխանութեանց։ Հիմակուհիմա Ասքոլտի նորոգութիւնները 48 ժամ պիտի դադրին եւ հիւպատոսները մինչեւ որ իրենց կառավարութիւններէն հրահանգ չառնեն՝ նոր միջոցներ ձեռք պիտի չառնեն։ Միաձայնութեամբ որոշուեցաւ թէ Չին, խնդիրը հիւպատոսներուն յանձնելով չի կրնար ազատիլ պատասխանատուութենէ իբրեւ չէզոք տէրութիւն։

— Շանկայի չինական փոխարքան ծանոյց Ռուսիոյ հիւպատոսին թէ Բէքինէն առնուած նոր հրահանգներու համաձայն, ռուսական մարտանաւերուն մէջ նորոգութիւնը երկու օր պէտք է դադրի եւ թէ այդ մարտանաւերը պէտք է որ կամ մեկնին եւ կամ անոնց զէնքերը ու կողմածները վերցուին։

Նիւ-Եորք.— Ամերիկեան լրագիրները կ՚ըսեն թէ ամերիկեան Շաունեկ մարտանաւը բնաւ մտադրութիւն չունէր արգիլել Ճապոններուն յարձակումը ռուսական Ասքոլդ յածանաւորկին դէմ եւ թէ Ուաշինկթընէն Շանկայ գացեր է պաշտօնագիրներ տանելու համար միայն։

— Մ. Նահանգաց ծովային պաշտօնարանին մէջ բացարձակապէս կը յայտարարուի թէ Շանկայ գտնուող ամերիկեան մարտանաւերը պաշտօն չունին Չինու չէզոքութիւնը պաշտպանելու. նաեւ ճապոնական մարտանաւերու արարքներովը զբաղելու համար ալ հրահանգ առած չեն։ Մ. Նահանգաց կառավարական շրջանակներուն մէջ համոզում կը տիրէ թէ Ճապոն պիտի յարգէ Չինու չէզոքութիւնը եւ օտարներու շահերը պիտի չվտանգէ՝ թշնամական արարքներու ձեռնարկելով Շանկայի նաւահանգիստին մէջ։

Լոնտոն.— Չինու չէզոքութեան մասին Ճապոնի տրուած ծանուցագրին վրայ չատ կը խօսուի։ Յարմար կը դատուի պահանջել չէզոք տէրութիւններէն համաձայնութիւն մը գոյացնել այս խնդրոյն համար որ կնճռոտութիւններ առաջ բերելու երկիւղը ունի։ Այնպէս կը նկատուի ընդհանուր կերպով թէ դժուար պիտի ըլլայ քննադատել Ռուսերը կամ Ճապոնները՝ նկատողութեան առած ըլլալնուն համար Չինու մասնաւոր կացութիւնը տէրութեանց հանդէպ։ Հարկ է սակայն դիտել տալ թէ Անգլիոյ մէջ բնաւ հակամէտ չեն ճապոնական շահերը պաշտպանել ի վնաս Ռուսիոյ։ Միւս կողմէ կը յայտարարուի թէ Ճապոնները լաւ կ՚ընեն ձեռք չառնելու այն տեսակ միջոցներ, որով Ռուսիա ալ ինքզինքը ազատ զգայ չինական նաւահանգիստները գործածելու, առանց յարգելու չէզոքութիւնը։ Կը վախցուի թէ մի գուցէ պատերազմիկ կողմերէն իւրաքանչիւրը իրարու կողմէ ձեռք առնուած միջոցները պատրուակ բռնելով, հետզհետէ աւելի բռնաբարէ Չինու իրաւունքները իբրեւ չէզոք տէրութիւն։

— Պերլինէն կը հեռագրեն Տեյլի Նիւզի թէ գերման կառավարութիւնը որոշած է բացարձակապէս բան մը չմիջամտել՝ Շանկայի մէջ Չինու չէզոքութեան խնդրոյն առթիւ։ Գերմանիոյ հիւպատոսը այդ միտքով հրահանգներ ընդունեց։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐ

ՆՈՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԲԷՆԹԱ, 26 օգոստոս.— Ռուսական աղբիւրէ եկած զրոյցներու նայելով, Բորթ-Արթուր բուռն կերպով կը դիմադրէ եւ թէ Ճապոնները մինչեւ հիմա վաթսունհինգ հազար հոգի կորսնցուցած են։

— Ճապոնները հինգ հազար կը հաշուեն Ռուսերու կորուստը։

ԲԱՐԻԶ.— Ճապոնները գրաւեցին Բորթ-Արթուրի շրջակայ Թայշանականքաղլի բարձունքները։

— Բորթ-Արթուրի ռմբակոծութիւնը ամենայն սաստկութեամբ կը շարունակուի։

— Բորթ-Արթուրէն առնուած լուրերը ընդհանրապէս նպաստաւոր են Ռուսերուն։ Բորթ-Արթուր կը դիմադրէ։ Ռուս պահակազօրքերուն բարոյական վիճակը լաւ է։ Կ՚ըսուի թէ Ճապոնները վհատիլ սկսած են։ Չինացի մը նայելով, պաշարման սկիզբէն ի վեր վաթսունհինգ հազար հոգի կորսնցուցած են Ճապոնները։ Պաշարուածները բաւական պաշար ու ռազմամթերք ունին։

ՉԷ-ՖՈՒ.— Բորթ-Արթուրէն հոս ժամանողները կը պատմեն թէ Ռուսերէն մինչեւ հիմա հինգ հազար հոգի վիրաւորուած են եւ թէ քաղաքին եւրոպական նոր թաղը աւերակ դարձած է։

— Բորթ-Արթուրի նաւահանգիստը գտնուող վնասուած մարտանաւերու թնդանօթները եւ ռազմամթերքները ցամաք հանուած են եւ պաշտպանութեան կը գործածուին։

— Չէ-Ֆու ժամանած փախստականներ, որոնք զինուորական փոքր առագաստանաւերով եկած են, ըսին թէ Բորթ-Արթուր վերադարձած ռուսական մարտանաւերը երկու օր առաջ գիշեր ատեն նաւահանգիստէն դուրս ելլել յաջողեր են։ Այդ փախստականները կը յաւելուն թէ Բորթ-Արթուր գտնուող բոլոր կիները եւ տղաքը քաղաքէն դուրս հանուած են։

ԲԱՐԻԶ — Ճապոնական ռումբերը մեծ վնաս կը պատճառեն Բորթ-Արթուրի մէջ։

— Ճապոնական թնդանօթները կը տիրեն ռուսական դիրքերուն մեծ մասին եւ անընդհատ կը ռմբակոծեն քաղաքը։

— Ռուսերէն ականներ դրին Բորթ-Արթուրի շրջակաները։

ՄԱՆՋՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏԸ ՍԿՍԱՒ

ՊԵՐԼԻՆ.— Ճապոնները յարձակողական սկսան Լեաօ-Եանկի շրջակաները։ Բուռն ճակատամարտ մը սկսաւ Լիաօ-Եանկի արեւելեան հարաւային կողմը 85 քիլոմեթր հեռաւորութեամբ։ Ճապոններուն ընդհանուր յարձակումն կը սպասուի։

ԼՈՆՏՈՆ.— Սանդըրդ Նիւզի Թղթակիցը կը հեռագրէ թէ Լիաօ-Եանկի հարաւային արեւելեան կողմը, 22 մղոն հեռու, Նանթուրօնի մէջ բուռն ճակատամարտ մը սկսեր է։

ՎԻԵՆՆԱ.— Կը հաստատուին այն լուրերը թէ Քուրոբաթքին զօրավարը հրամաններ տուած է ընդհանուր բանակեղը Մուքտէն փոխադրելու համար։

ԲԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Կը ծանուցուի թէ Ռուսերը հիւսիսային Քորէյի մէջ քանի մը բարձունքներու վրայ լեռնային թնդանօթներ հաստատած են։

— Ճապոնները նոյն ութը հազար զինուոր ցամաք հանեցին Տալնի եւ չորեքին երկաթուղիին եւ Բորթ-Արթուրէն Տալնի տանող ճամբուն վրայ։

ԲԱՐԻԶ.— Բեդերսպուրկէն կը հեռագրեն թէ յառաջապահներու խիստ բուռն ընդհարում մը կատարուեր է Լիաօ-Եանկէն 30 քիլոմեթր դէպ ի հարաւ։ Ճապոնները մեծ կորուստներով ետ մղուեր են։

ԾՈՎՈՒ ՎՐԱՅ

ԲԱՐԻԶ.— Թոքիոյէն կը հեռագրեն թէ ճապոնական մարտանաւ մը ֆրանսական փոխադրանաւ մը բռնելով Սասէբոյի նաւահանգիստը տարեր է։

— Ճապոնական թորփիլանաւ մը Սայկոն գացեր է, ռուսական Տիանա յածանաւորկին զէնքերը քննելու համար։ Թորփիլանաւին հրամանատարը տեսակցեր է տեղւոյն կառավարիչին հետ։ Կը կարծուի թէ Ֆրանսայի կառավարութիւնը Տիանայի նորոգութիւնը պիտի չարտօնէ եւ զէնքերը ցամաք պիտի հանէ։ Այսու հանդերձ Տիանային մինչեւ հիմա զինեալ վիճակի մէջ գտնուելէն կը հետեւցուի թէ այդ մասին որոշում մը տրուած չէ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Տիանա յածանաւորկի վիճակին նկատմամբ ելած զրոյցները հաւաստական են։ Կ՚ըսուի թէ այդ նաւը ծփական գիծին վարի մասէն վնասուած է։ Ուրիշ լուր մը նայելով, Տիանա բնաւ չէ վնասուած։

ԲԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Նովոյէ Վրեմիա Վլատիվոստոքի ռուսական նաւատորմին եւ Քամիմուրա ծովակալին նաւատորմին միջեւ կատարուած ճակատամարտին վրայ խօսելով, կ՚ըսէ թէ զրահապատ մարտանաւերու հնարաւոր էն ի վեր ռազմական ռուսական նաւային ճակատամարտ մը տեղի ունեցած չէր։ Միայն Ռոսիա եւ Կրոմպոյ յածանաւորկները հինգ հարիւր երեք սպայ եւ նաւաստի կորսնցուցեր են։

ԲԱՐԻԶ.— Իտալական աղբիւրէ մը կը ծանուցուի թէ ՏօՖինի ձեռնով ընդծովեայ երեք թորփիլանաւեր որոնք Ֆրանսայի մէջ շինուած են, Ռուսիա տարուեր եւ անկէ ալ երկաթուղիով Վլատիվոստոք ղրկուեր են։

— Ռուսական Ուրալ յածանաւորկը խուզարկեց Ազի շոգենաւը որ Հոլանտա կ՚երթար։

ՍՔՐԻՏԼՈՎ ԾՈՎԱԿԱԼԸ

ԲԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Զնտատատուեցաւ այն զրոյցը թէ Սքրիտլով ծովակալը պաշտօնանկ եղած ըլլայ Ծայրագոյն Արեւելքի ռուսական նաւային ընդհանուր հրամանատարութենէն։

ՄԻՋՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

ԲԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Նովոյէ Վրեմիա, միջնորդութեան մասին այս օրերս եղած զրոյցներու վրայ խօսելով, կ՚ըսէ թէ Ռուսիա մինչեւ որ յաղթական չհանդիսանայ, որ եւ է կողմէ գալիք ամէն բարեկամական միջնորդութիւն ալ պիտի մերժէ եւ այդ մասին եղած առաջարկութիւնները ոչ-բարեկամական արարք մը պիտի նկատէ։ Ռուս թերթը կը յաւէ թէ այդ զրոյցները հրապարակ կը հանեն Ճապոնները որոնք յոյս չունին յաղթելու Քուրոբաթքին զօրավարին։

ԼՈՆՏՈՆ.— Անգլիոյ նախարարապետ Պ. Պալֆուր բողոքեց ռուս կառավարութեան թէ ռուսական Սմոլենսք օժանդակ յածանաւորկը որ եա կոչուած էր, Բարեյոյսի Հրուանդանը գացեր է, ուր նաւերը կը խուզարկէ։

ԲԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Այս անգամ փոխառնութեան դաշնագրեալ սակերը պաշտօնատուութիւնը։ Փողերանոցին մէջ հիմա 14 միլիոն ռուբլիի արծաթ դրամ եւ Ծայրագոյն Արեւելքի պատերազմական չքադրամներ կը պատրաստուին։

ԲԱՐԻԶ.— Անհրկու հրդեհ մը ծագեցաւ Քրոնշթատի արեւելեան ծովեզերքը։

Ա Ն Գ Լ Ի Ա

Պ. Ճոն Պրընսի յայտարարութիւնը Մարոքի մասին.— Տեղեկագրի մը շուրջը։

Լոնտոն, 23 օգոստոս.— Անգլիական Խորհրդարանի անդամ Պ. Ճոն Պրընս տեսակցելով Տեյլի Քրոնիքլի մէկ խմբագրին հետ յայտարարեր է թէ անգլօ-ֆրանսական համաձայնութիւնը անհրաժեշտ է երկու երկիրներու շահերու համերաշխութեան համար, եւ թէ Անգլիա բան մը չէ կորսնցուցած այն ստորագրելով։ Սակայն չի յուսար որ Ֆրանսա եւ Անգլիա բան մը շահին Մարոքի մէջ, որ Ֆրանսայի համար պիտի ըլլայ ան, ինչ որ եղած է Բորթ-Արթուրը՝ Ռուսիոյ, Փիլիպեանները Մ. Նահանգաց, Ալզաս-Լորէնը՝ Գերմանիոյ, Թրանսվալը Անգլիոյ համար, եթէ երբեք այս վերջինը ձեռնարկ մը ընէ այդ երկրին մէջ։ Պ. Ճոն Պրընս ի վերջոյ ըսաւ թէ պէտք էր որ երկու ազգերը համաձայնութիւն մը կնքէին. աւելի պիտի ըլլար եթէ երկու ազգերը կռուէին իրարու հետ ամբողջ չորս դար։

— Առեւտրական նախարարութիւնը վերջերս հրատարակեց իր տարեկան տեղեկագիրը՝ որ կը խօսի 1903ի մէջ բանուորներու սակին եւ աշխատութեան ժամերու կրած փոփոխութեանց վրայ։ Բանուորներու սակն իջած է. բայց աւելի նուազ քան նախորդ երկու տարիները։ Ամէնէն աւելի զգացուած են հանքագործներու, մետաղագործներու, ապակեգործներու եւ նաեւ շինողներու թօշակները։

Գ Ե Ր Մ Ա Ն Ի Ա

Հէրէրոներու ըմբոստութիւնը.— Գերման կաթոլիկներու համաժողովը։

Պերլին, 23 օգոստոս.— Զօրավար Թրոթա կը ծանուցանէ թէ Հէրէրոները կը նահանջեն Օմիէքանկոյի ուղղութեամբ։ Եաթարվի եւ Միւլլէրի վէլսի զօրախումբերը կը հալածեն զանոնք. մինչ Տէյինկի եւ Հեյտպրէքի զօրախումբերը կը ջանան կտրել անոնց ճամբան։ Ուինքերի զօրախումբը ծանր կորուստներ պատճառեր է թշնամիին, Օմիէքանկոյի մէջ։ Պատերազմական գիրիներու տուած տեղեկութեանց նայելով, Պանեա եւ Մոնթարք պետերը սպաննուեր են օգոստոս 11ին։

— Կաթոլիկ Գերմաններու Համաժողովը այս պահուս գումարուած է Ռաթիսպոնի մէջ, Պավիէրա։ Լրագիրները կը ծանուցանեն թէ Քարտինալ Ռամփոլլային Ֆրանսայի աթոռը մը բանխօսութիւն արտասանելով ցաւ յայտնեց է որ ֆրանսական կաթոլիկութիւնը յաղթանակներ չի տանիր գերման կաթոլիկութեան պէս, որ յաջողած է Պիսմարքը Քանոսա տանիլ։ Լինք արքեպիսկոպոսը պատասխանելով ըսաւ թէ Ֆրանսայի կաթոլիկները պարտէին հետեւիլ գերման կաթոլիկներուն։ Ետքը «Հայրը» մը պատրաստեց իրենց ֆրանսայի կրօնակիցներուն համար, ինչ որ խանդավառութեամբ ընդունուեցաւ Համաժողովին կողմէ։

ՀՐԱՇԱԳՈՐԾ ԱՂԲԻՒՐԸ

Հռոմ այցելողները.— Թրէվիի աղբիւրը.— Հրաշագործ զօրութիւն.— Աղբիւրներու դրամները որո՞ւ կը պատկանին։

Հռոմ միշտ զօրաւոր ձգողութիւն մը ունեցած է օտարազգիներու մտքին վրայ, ըլլա՛ն անոնք երկիւղած ուխտաւորներ կամ պարզ զբօսաշրջիկներ, որոնք այցելելու կ՚երթան այդ մեծ քաղաքը։ Քիչ մարդ կը գտնուի որ մեկնած ատեն չի փափաքի նորէն այցելել Հռոմ, առաջին պատեհ առթիւ։ Հին աւանդութիւն մը կ՚ըսէ թէ ո՛վ որ Թրէվիի ջուրէն խմէ եւ դրամ մը նետէ հաւանական նշանաւոր աղբիւրին մէջ, մեկնելէ առաջ, ուշ կամ կանուխ Հռոմ պիտի այցելէ նորէն։ Ուստի կէս-կրօնական հաւատքով, ուրիշներ ժպտելով, չեն թերանար այդ ծէսը կատարելու, զոր իրենց կը սորվեցնեն առաջնորդները։ Աղբիւրին պահպանման վերակացու թաղապետական պաշտօնեաները մինչեւ հիմա կը նպաստաւորէին իրենց ժամանակակիցներուն դիւրահաւանութենէն. Ամէն ամիս աղբիւրին առատուէն կը հանէին խաչեր ուսկրաւ քանակ մը, նոյն իսկ արծաթ դրամներ երբեմն, որոնց գումարը 50 ֆրանքի կը հասնէր, ու ամբողջ եղանակին՝ հարիւր ֆրանքի։ Բայց քանի մը շաբաթ առաջ երկու առաջնորդներ իրենց գիշերային հսկողութիւնը կատարած ատեն, գիշերուան լուսնկային, անակնկալ տեսարանի մը առջեւ գտնուեցան։ Խեղճ մարդ մը, ցնցոտիներ հագած, աղբիւրին ցոլացիկ ջուրերուն մէջ կը մխրճէր երկար ձող մը։ Այս մարդը գործիք մը հնարած էր, դրամները քաշել հանելու համար հանրային աղբիւրներէն, եւ փորձը կատարելու վրայ էր երբ ձերբակալուեցաւ։ Անցեալ օր, անիրաւ հնարիչը դատարանի առջեւ ելաւ, որ կնճռոտ խնդիր մը պիտի լուծէր, հանրային աղբիւրներուն մէջ գտնուած դրամները մէկո՞ւն կը պատկանին թէ լքուած բաներ են։ Դատաւորները ի վերջոյ անպարտութեան վճիռ արձակեցին։ Այսպէս Հռոմի աղբիւրներուն մէջ ամէն ոք դրամ որսալու ազատ է յայսմհետէ։

Ներքին Լուրեր

ՍԵԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը կէսօրին նոյն մզկիթը գնաց փառաւոր հանդէսով եւ սրբազան աղօթքը կատարելէ ետքը Կայս. Պալատ դարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Գերմանիոյ դեսպանը, երկրորդ քարտուղարը, տեղակալ Պ. Մուլլեր եւ դեսպանատան առաջին թարգմանը, Ռուսաստանի դեսպանը եւ առաջին թարգմանը, պապական նուիրակի փոխանորդ մանսէնեօր Պորկամանէրօ, Պելճիքայի դեսպանատան գործակատարը ու առաջին թարգմանը, Գերմանիոյ կայսեր ստենտապետներէն Քալլքէն կոմսը, Պարսկաստանի ֆրանսական հիւպատոսը, կինը եւ ֆրանսական դեսպանատան երկրորդ թարգմանը, Ռուսիոյ դեսպանատան պահականաւէն երկու սպայ, Իտալիոյ դեսպանատան զինուորական կցորդը եւ պահականաւին հրամանատարը, Անգլիոյ հիւպատոսը, Ֆրանսայի դեսպանատան պահականաւին հրամանատարը եւ դեսպանատուններէն յանձնարարուած վաթսունէ աւելի հիւրեր։ Ներկաներէն ոմանք արարողապետ Իպրահիմ պէյի եւ ոսկեկապետ Էմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՑՈՒՄ.— «Երէկ, ուրբաթ, Սելամլըքի արարողութենէն ետքը, Վեհ. Սուլթանէն կողմէ շնորհուած արտօնութեամբ, Գերմանիոյ դեսպան Պարոն Մարշալ ֆոն Պիպերշթայն պատիւ ունեցաւ ոչ-պաշտօնապէս ներկայանալու Ն. Վեհափառութեան։»

ՊԷՐՈՒԹԷՆ կը հեռագրեն թէ կուսակալը երէկ փոխադարձ այցելութիւն տուեր է Հիճազի երկաթուղիին բացման հանդէսին ներկայ գտնուելիք պատուիրակութեան անդամներուն եւ միւս անձնաւորութեանց։

—Պատուիրակութիւնը եւ հետը գտնուողները այսօր պաշտօնական համազգեստով ներկայ պիտի գտնուին Պէրութի կառավարական պաշտօնատանը։ Վաղը առաւօտ կանուխ, Պէրութէն ճամբայ պիտի ելլեն դէպ ի Դամասկոս, ուր պիտի ժամանեն կէսօրէն չորսուկէս ժամ ետքը։

ԱՄՍԱԹՈՇԱԿ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց միամսեայ ամսաթոշակ վճարել կառավարական բոլոր պաշտօնեաներուն։

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ.— Վեհ. Սուլթանը որ հրամայած էր Սամոսի երկրաշարժէն արկածեալներուն օգնելու համար ամէն միջոց ձեռք առնել, այս անգամ ալ բարեհաճեցաւ կայս. մասնաւոր Արկղէն հինգ հարիւր ոսկի շնորհել նոյն արկածեալներուն. նաեւ հրամայեց որ այդ գումարը կարելի եղածին չափ շուտով ղրկուի։ Կայս. անձնական Գանձուն նախարարութեան հրամանով այդ գումարը հեռագրական փոխանակագիրով առջի օրը Սամոս ղրկուեցաւ Իզմիրի կայս. կուսակալութեան միջոցաւ։

— Նորէն երկու հարիւր վրաններ պիտի ղրկուին Սամոսի երկրաշարժէն արկածեալներուն համար։

ՊԱՐՍԻՑ Մուզաֆֆերէտտին Շահին ծննդեան տարեդարձին առթիւ, երէկ շնորհաւորական ընդունելութիւններ կատարուեցան Պարսից դեսպանատան մէջ։ Խորհրդական Մուսթաֆա խան եւ առաջին թարգման Յովհաննէս խան, պաշտօնական համազգեստով ընդունեցին շնորհաւորութիւնները։

—Կայս. Իրատէի մը համաձայն, զինուորական նուագածուներու խումբ մը Պարսից դեսպանատունը գնաց եւ ժամ 5էն մինչեւ գիշերուան ժամ 3 նուագեց.

— Կայս. անձնական սպայակոյտին հրամանատար Շաքիր փաշա եւ արարողապետ Իպրահիմ պէյ, Պարսից դեսպանատունը երթալով, Վեհ. Սուլթանին անունով շնորհաւորական այցելութիւն ըրին։

— Մեծ-Եպարքոսին եւ արտաքին գործոց Նախարարին կողմէ ալ Խարիճիէի Թարգման Սաատէտտին պէյ շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ։

—Դեսպաններէն ոմանք ալ իրենց այցեքարտերը ղրկեցին։

—Երէկ գիշեր դեսպանատունը լուսաղարդուած էր եւ ճաշկերոյթ մը սարքուեցաւ պարսիկ գաղթականութեան երեւելիներուն։

—Օսմ. պահականաւը երէկ դրօշներով զարդարուած էր եւ կէսօրին թնդանօթ արձակեց։

ՂԱՐԱՔԷՕՅԻ ԿԱՄՈՒՐՋԻՆ վերաշինութեան համար Ղ. Նազան եւրոպական գործատուններէ բերուած ծրագիրները Էնտիլին Բ. Դրան կողմէ յանձնուեցան հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան։

ՊՈՒԼԿԱՐ ՓԱԽՍՏԱԿԱՆՆԵՐԸ.— Ձեռնհաս պաշտօնատունը հաւան եղած կը լսենք տալու նորէն հարիւր հազար ղրուշ վերադարձող պուլկար փախստականներէն անոնց որոնք Թըրնովայի գաւառակին կը վերաբերին։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.— Ֆրանսայի Շնայտըր նաւագործարանին յանձնարարուած երկու թորփիլանաւածները պիտի ունենան 184 ոտք երկայնութիւն, 20 լայնութիւն, 290 թոնօ տարողութիւն, 6500 ձիու ույժով եւ կրկին պտուտակով մեքենայ, ժամ 28 մղոն արագութիւն, թորփիլ արձակելու երկու խողովակ, չորս կամ երկու ծխնելոյզ եւ երկու կայմ. նաեւ եօթը թնդանօթ ու ելեկտրական լապտերներ։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ.— Վեհ. Սուլթանը հեռագրով շնորհաւորեց Պարսից Շահին ծննդեան տարեդարձը։ Շահն ալ հեռագրով շնորհակալութիւն յայտնեց։

ԷՎԳԱՅԻ նախկին Ղալիպ փաշա ապաքինած չըլլալով, երէկ չկրցաւ ներկայ գտնուիլ Սելամլըքի արարողութեան։

ԾՈՎԱՅԻՆ սպայակոյտին նախագահ Մէհմէտ փաշա որ հիւանդ էր, ապաքինած ըլլալով, երէկ Կայս. Պալատ գնաց եւ հիւանդութեանը միջոցին ցոյց տրուած կայս. հոգածութեան համար երախտագիտութիւն մատոյց։

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ յունական վանքին վանահայրը հեռագրեց Յէնէրի Պատրիարքարանին թէ տրուած հրահանգին համաձայն ներկայ գտնուած է Զարեւչին մկրտութեան հանդէսին եւ այդ առթիւ օրթոտոքս Եկեղեցիին մաղթանքները մատուցած է։ Նիքոլա կայսրը վանահայրին յանձնարարեր է իր շնորհակալութիւնները հաղորդել Յունաց Պատրիարքարանին։

ՊԻՂՏԱՅԻ երկաթուղիին առաջին մասին՝ Գոնիայէն Էրէյլի, շինութիւնը, ինչպէս ծանուցուեցաւ, աւարտած է։ Այդ մասին երկայնութիւնը երկու հարիւր քիլոմէթրէն աւելի է։ Մինչեւ հիմա Գոնիայէն մինչեւ Էրէյլի չորս օրէն կ'երթային, այսկայն երկաթուղիով երեքուկէս ժամ պիտի տեւէ այդ ուղեւորութիւնը, ինչ որ մեծապէս պիտի դիւրացնէ փոխադրութիւնները։

ԱՐՂԸՆԻԻ հանքին Տնօրէն Մէհմէտ Հիլմի էֆ. հանգստեան կոչուեցաւ հազար քառասուն ղրուշ ամսաթոշակով։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻՆ մինչեւ հիմա ունեցած 450 ճիւղերուն վրայ նորեր ալ պիտի աւելնան, մանաւանդ Րումէլիի նահանգներուն մէջ։

ՀԻՃԱԶԻ երկաթուղիին վայրաշարժերուն պէտք ունեցած հազար թոնօ Էրէյլի ածուխներու մատակարարութիւնը մունաքասայի դրուած է։ Այդ ածուխը պէտք է փոշի չունենայ եւ Էրէյլի նաւահանգստին մէջ յանձնուի ղրկուելիք շոգենաւին։ Մունաքասային մասնակցիլ ուզողները պարտին դիմել նոյն երկաթուղիին յանձնաժողովին։

ԾՈՎԱՀԷՆՆԵՐ.—Սուէզէն կը հաղորդեն ծովահէններու ձերբակալումը։ Ատենէ մը ի վեր Կարմիր ծովու եզերքներու ժողովուրդը կը նեղէին։ Օսմ. կառավարութիւնը, վերջերս, Ղալիպա շոգենաւին պաշտօն յանձնած էր ձերբակալել այդ ծովահէնները։ Այդ շոգենաւը գտաւ ծովահէններու նաւակը, ուր ինը հոգի կային։ Այս վերջինները տեսնելով որ պիտի չկրնան ազատիլ նաւային զինուորներուն ձեռքէն, իրենց զէնքերը եւ այլն ծովը նետեցին, յետոյ նաւակնին ծակեցին ընկղմելու համար. սակայն Ղալիպայի նաւազները ժամանակ չթողուցին եւ ձերբակալեցին ծովահէնները որոնք ծովը նետուած էին եւ կ'ուզէին մօտը գտնուած եզերք մը փախչիլ։ Ծովահէնները Հոտէյտա տարուեր են, ուր պիտի դատուին։

ՔՈԼԵՐԱ.— Մինչեւ յուլիս 19/1 օգոստոս Թէհրանի մէջ քոլերայէ մեռնողներուն թիւը հասած է քսանըհինգ հազարի։ Ամենէն աւելի զոհ տուած են աղքատները եւ առողջապահական կանոնները չյարգողները. իսկ հարուստներէն եւ Եւրոպացիներէն շատ քիչ մահ պատահած է։ Մահերու այդքան շատ ըլլալը արդիւնք է առողջապահական միջոցներ ձեռք չառնուելուն։ Հիւանդութիւն ծագած տուներու մասին տեղեկութիւն չէ կատարուած. նոյնիսկ հիւանդներուն եւ առողջներուն յարաբերութիւններն ալ չեն արգիլուած։ Վերջերս առնուած պաշտօնական լուրերու նայելով, պարսիկ կառավարութիւնը վերջին օրերու մէջ առողջապահական միջոցներ ձեռք առած է, որով քոլերան թեթեւցեր է եւ օրական 55էն 60 մահեր կը պատահին։ Պարսկաստանի մաքսատանց վերատեսուչ Պ. Նաուս եւ ամերիկեան միսիոնարները հիւանդանոցներ հաստատեր են Թէհրանի մէջ ու քաղաքէն դուրս, ուր աղքատ հիւանդներ ձրիաբար կը դարմանուին։

—Պաշտօնական ուրիշ լուրի մը նայելով, ռուսական բժշկական մարմին մը Պարսկաստան կ'երթայ՝ քոլերայի մասին ուսումնասիրութիւններ կատարելու եւ նոր շիճուկի մը ազդեցութիւնը փորձելու համար։

ԱՐԿԱԾ ՄԸ.— Սիրքէճիի առջեւ, երէկ, մավունայի մը նաւազը՝ Ճէմիլ՝ կայմին վրայ ելլելու պահուն, սահելով վար ինկաւ եւ գլուխէն ու մարմնոյն զանազան մասերէն ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։ Ճէմիլ բժշկական քննութեան մը ենթարկուելէ ետքը հիւանդանոց ղրկուեցաւ։

ՑԱՆԿԱՐԾԱՄԱՀ.— Անգլիացի զբօսաշրջիկ մը, Սոլաման անուն թարգմանի մը հետ, երէկ կառքով Եէնիչէրիներու ցուցահանդէսը գացած պահուն, Սոլաման յանկարծամահ եղաւ կառքին մէջ։ Ոստիկանութեան բժիշկները քննութիւն կատարելով հաստատեցին թէ սրտի կաթուածէ մեռած է։

ԳԱՐԱՔԷՕՅԻ մէջ, Գոմիսեան խանին առջեւ, լումայափոխ Պ. Ժորժ Զօրուկլի, երէկ, կէսօրին, դրամները համրելու պահուն, [illegible] մը քանըեօթը մէճիտիէ յափշտակելով փախաւ։

ԳԱՀԻՐԷԻ մէջ օգոստոս 4ին յունական եկեղեցիէն հրդեհ ծագելով ամբողջ շէնքը այրեր է. եղած վնասը երեք հազար ոսկի կը հաշուուի։

Տես չորրորդ երես Քարմէլ Օրիանթալի գինիի եւ գոնեաքի ծանուցումը։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վաղը, Ս. Աստուածածնայ տօնին առթիւ, Ս. Պատրիարքը հանդիսաւոր պատարագ պիտի մատուցանէ Մայր Եկեղեցւոյ մէջ, որուն տօնախմբութիւնն է։

— Պատր. Փոխանորդ Սրբազանը ընկերակցութեամբ Միհրան էֆ. Զօպանեանի երէկ պարսկական դեսպանատունը երթալով, Պարսից Շահին ծննդեան տարեդարձին առթիւ շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ։

— Երուսաղէմի Պատր. Փոխանորդ Տ. Գէորգ եպիսկ. Երէցեան նախընթաց օր Սարըեար Եէնի-Մահալլէ գնաց, այցելելու Երուսաղէմի նոր կառավարիչ Րէշիտ պէյի. սակայն Ն. Վսեմութիւնը մեկնած էր արդէն։

— Գատըգիւղի ազգայինները փափաք ունին եղեր առաջարկել բրոֆ. Յակոբ էֆ. Թօփճեանին, որ Արմաշի Դպրեվանքը հաստատուած է, Կ. Պոլիս գալով՝ Թաղին Արամեան վարժարանի լրացուցիչ դասարանի աշակերտներուն գերմաներէն լեզուն դասախօսել։ Կեդր. Վարժարանի Խնամակալութիւնն ալ այդ տեսակ որոշում մը ունի, կ'ըսուի, քանի գերմանագէտ մը միջոցաւ՝ որպէս է Թօփճեան էֆ.ն՝ աւանդել տալու համար այդ լեզուն։

—Սանասարեան վարժարանի Խնամակալութիւնը հրատարակած է իր քսանամեայ տեղեկագիրը (1381 –1901), որ այդ երկրորդական հաստատութեան հիմնարկութեան յաջորդող քսան տարիներուն ուսումնական եւ նիւթական վիճակը կը պատկերացնէ, իբր յառաջաբան ծառայող ընդհանուր տեսութեամբ մը եւ բարերար Սանասարեանի կենդանագրովը ու վարժարանին պատկերովը զարդարուած։ Խղճամիտ աշխատութեամբ պատրաստուած գործ մըն է որ կը պարզէ այն արդիւնքը զոր ունեցած են հիմնադիր բարերարին, կտակակատար Վսեմ. Պ. Եղեանցի եւ Խնամակալութեան յաջորդաբար ըրած ջանքերը՝ վարժարանին աճման եւ զարգացման համար։

Ս. ՓՐԿՉԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Ի Մանչեսթըր հանգուցեալ Մարտիրոս էֆ. Թագաթեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս։ Մ. Մանուշակեան Որդիք ի Մանչեսթր 120, Գառնիկ էֆ. Ջենտեան ի Մանչեսթր՝ 120, Գէորգ էֆ. Բանայիրճեան ի Մանչեսթըր՝ 240 ղրուշ։

ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԻԴ. ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ, 1904—1905

Վարժարանիս ԻԴ. տարեշրջանը կը սկսի յառաջիկայ Սեպտեմբեր 1ին։ Նորեկ աշակերտաց մուտքի քննութիւնները տեղի կ'ունենան Օգոստոս 30ին եւ 31ին. իսկ դասերը կանոնաւորապէս կը սկսին Սեպտեմբեր 1ին։

Վարժարանս, թոշակաւոր գիշերօթիկ աշակերտներու ընդունելութեան համար, երկու տեսակ պայման ունի։—Պէտք է վճարել

Մուտքի տուրք 3 օսմ. ոսկի
Ա.) Տարեթոշակ 20 » »
Արձակուրդի տուրք 1 » »
Ամբողջ ծախքը վարժարանիս վրայ,

Եւ կամ Բ.) Առանց մուտքի 12 օսմ. ոսկի տարեթոշակ եւ 1 ոսկի արձակուրդի տուրք, պայմանաւ սակայն որ աշակերտաց ծնողք հոգան իրենց զաւակաց զգեստ, կօշիկ, կարկատանք, դասագրոց եւ դպրոցական այլ պիտոյից, մահճակալի եւ անկողնոյ, ինչպէս նաեւ դեղօրէից ծախքը, իսկ վարժարանս տայ սնունդ եւ ուսում, եւ հոգայ լուացքի, բժշկի եւ բաղնիքի ծախքերը։

Ցերեկեայ թոշակաւորները պարտին վճարել 6 օսմ. ոսկի։

Մանրամասն տեղեկութեանց համար, ծնողք կամ պաշտպանք կրնան դիմել ի Կ. Պոլիս, Ազգ. Պատրիարքարանը կամ ի Կարին վարժարանիս Տեսչութեան։

Տեսչութիւն Սանասարեան վրժ.
Կարին, 20 Յուլիս 1904 1—5

Պարտիզակի մեր գործակալն է Աստուր էֆ. Տէր Մկրտիչեան, որուն կրնան դիմել «Արեւելք»ի բաժանորդագրուիլ փափաքողները։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԴԻՆՈՓԼ)

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՄԱՆՃՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 26 օգոստոս.— Քուրոբաթքին զօրավարը հետեւեալը կը հեռագրէ Նիքոլա կայսեր.

«Ճաբոնները, առնուազն հետեւակներու երկու զօրաբաժիններէ բաղկացած, վաթսուն թնդանօթներով կը յառաջանան դէպի Լիանեանկցին։ Քանի մը արիւնալի ընդհարումներ կատարուեցան։»

ՓՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐ

ՉԷ-ՖՈՒ.— Ռոյթէր կը ծանուցանէ թէ Չէ-Ֆու հասած նաւակ մը որ երէկ Փորթ-Արթուրէն մեկնած էր, տեղեկութիւն բերեր է որ Փորթ-Արթուր գտնուող ռուս վիրաւորներու թիւը հինգ հազար է։

—Ճաբոնները գրաւեր են Չաւքանքայի բարձունքները։

ՍՔՐԻՏԼՈՎ ԾՈՎԱԿԱԼԸ

ՓԱՐԻԶ.— Էքլէր ալ հեռագիր մը ստացած է՝ հաստատող այն լուրը թէ Սքրիտլով ծովակալը պաշտօնանկ եղած է Ծայրագոյն Արեւելքի ռուսական նաւային զօրութեան ընդհանուր հրամանատարութենէն։

ԽՈՒԶԱՐԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ — Անքոր Լայն Ընկերութեան Ազիա շոգենաւը Քորանիշէնթի արեւելեան կողմը բռնուեցաւ ու խուզարկուեցաւ ռուսական Ուրալ յածանաւին կողմէ։

— Թայմզ կ'իմանայ թէ օգոստոս 12ին Ուրալ յածանաւը նաեւ բռներ է անգլիական Թէքիլթիք շոգենաւը որ ածուխ կը փոխադրէր. ուրիշ նաւ մըն ալ բռներ է։

ՇԱՆԿԱՅԻ ՄԷՋ

ԼՈՆՏՈՆ.— Շանկայէն Ռոյթէրի ուղղուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Ռուսիա հրամայեր է որ Ասքոլտ եւ Կրոզովոյի զէնքերը եւ կազմածները վերցուին։

ՀՌՈՄ.— Ստեֆանի գործակալութիւնն ալ կ'իմանայ Շանկայէն թէ նոյն նաւահանգիստը գտնուող ռուսական մարտանաւերուն զէնքերը եւ կազմածները կը վերցուին։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Կայս. Ուքազի մը համաձայն, կայսրութեան Խորհուրդին անդամ կարգուած են Թաթիշէվ, Ռօհրպերկ եւ Տօրնովօ զօրավարները. նաեւ Միլէնքօ զօրավարն ալ կայսեր հետեւորդ կարգուած է։

ԱՆՎԷՐՍ.— Հօպոքէնի քարիւղի մթերանոցներուն մէջ հրդեհ ծագելով, չորս հարիւր հազար տակառ քարիւղ փճացաւ։ Գործաւոր մը այրեցաւ։ Հինգ գործաւորներ անհետացած են եւ չորս ալ ծանրապէս վիրաւորուած։ Վնասները քանի մը միլիոն ֆր. կը հաշուուին։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 26 օգոստոս.— Ճակատամարտ մը կը կատարուի Թան-Թօքաւի մէջ, Լիաօ-Եանկի հարաւային-արեւելեան կողմէն 22 մղոն հեռու հաստատուած։ Ճաբոնական կորուստները ահագին են։ Մանրամասնութիւնները կը պակսին։

ԼՈՆՏՈՆ —Չինական աղբիւրէ կը ծանուցուի թէ քոլերան մեծ աւերներ կը գործէ Փորթ-Արթուրի հարաւակողմը համախմբուած ճաբոնական զօրքերուն մէջ, օրական 200 մահ պատճառելով։

— Թոքիոյէն ստացուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ ճաբոնական 80 փոխադրանաւեր երեսուն հազար օգնական զօրք ցամաք կը հանեն, Լիաօ-Եանկ ղրկուելու համար։

— Ճաբոնական օգնական զինուորներ եւ պաշարման քսան թնդանօթ Փորթ-Արթուր հասեր են։

—Լաւատեղեակ աղբիւրներէ հասած լուրերու նայելով, Մանջուրիոյ մէջ գտնուող ճաբոնական ուժերը կը հաշուուին 210,000 զինուոր եւ 30,000 բեռնակիր։

ՀՌՈՄ.— Կը հերքուի այն լուրը թէ Վիքթօր Էմմանուէլ թագաւորը եւ Ֆրանց-Եօզէֆ կայսրը տեսակցութիւն մը պիտի ունենան Ապպացիայի մէջ։

ՊԷՐԼԻՆ, — Վիլհէլմ կայսրը, սեպտեմբեր 7ին, Հելիկոլանտի մէջ նաւային տեսքի մը ներկայ պիտի գտնուի, զոր պիտի կատարէ նաւատորմը, 56 մարտանաւերէ բաղկացած։

ԱՆՎԷՐՍ.— Քարիւղի քառասուն մթերանոցներ այրեցան։ Հարիւրէ աւելի զոհեր կան։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ԹՂԹԱԲԵՐ

ՓՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 24 օգոստոս.— Թայմզի կը հեռագրեն թէ Թոքիոյի մէջ բացարձակապէս տեղեկութիւն չի հաղորդուիր Փորթ-Արթուրի պաշարման մասին։

— Տէյլի Քրոնիքլ կ'իմանայ թէ Չէ-Ֆուի մէջ Փորթ-Արթուրի պաշարման ներկայ վիճակին նկատմամբ եղած լուրերը հակասական են։ Կարելի չէ կատարեալ գաղափար մը կազմել դէպքերուն վրայ։

— Տէյլի Էքսբրէս կը ծանուցանէ թէ ճիշդ է այն լուրը որուն համաձայն Ճաբոնները քանի մը դիրքեր գրաւած ըլլան Ոսկի լերան վրայ. միայն թէ քաղաքին գրաւումը յուսալ՝ չի նկատուիր։ Վերջին յարձակումները քաջալեր մը եղած են պաշարուած ռուս զինուորներուն։ Ճաբոնները պիտի պարտաւորուին պաշարման սովորական միջոցներուն դիմելու։

— Փորթ-Արթուրի եզերքէն անցնող նաւերը կը նկարագրեն կրակին ահեղ տեսարանը։ Վերջին օրերուն Ճաբոններուն կորուստը երեսուն հազար հոգիի հասած է։ Վերջին յարձակումներուն ամբողջ վաշտեր բնաջինջ եղած են։ Թէեւ այս լուրերը չափազանցուած կը նկատուին, սակայն Ճաբոններուն կորուստը անշուշտ կարեւոր է։

ՇԱՆԿԱՅԻ ՄԷՋ

ՇԱՆԿԱՅ.— Երէկ առտու չինական կուսակալը ծանուցագիր մը ղրկեց Անգլիոյ հիւպատոսին, պահանջելով որ նաւարանի Ընկերութիւնը չնորոգէ Ասքոլտին նորոգութիւնը։ Անգլիոյ հիւպատոսն ալ ծանուց Ռուսիոյ հիւպատոսին թէ եղած պահանջումին համակերպելով նորոգութիւնները պիտի դադրին։

— Նաւարանի Ընկերութիւնը պիտի համակերպի տրուած հրամաններուն։ Ասքոլտ նաւահանգիստէն դուրս պիտի չելլէ, վասն զի մինչեւ հիմա կատարուած նորոգութիւնները անբաւական են։ Այդ պատճառով յուսալի է որ միջադէպը մօտերս կարգադրուի։ Չինական կուսակալը այսօր ալ պաշտօնեաներ ղրկելով պահանջեց որ ռուսական մարտանաւերուն զէնքերը վերցուին։

— Տէյլի Էքսբրէս կ'իմանայ թէ Շանկայի ռուսական հիւպատոսը, իր առած հրամաններուն համաձայն, մարտանաւերուն զէնքերը ու կազմածները վերցուցած եւ նաւազներն ալ ցամաք հանած է։

—Ռուսական մարտանաւերը չհամակերպեցան չինական կուսակալին այն պահանջումին թէ կա՛մ զէնքերը ու կազմածները վերցուին եւ կամ նաւահանգիստէն դուրս ելլեն։ Նանքինի փոխարքան կ'ուզէր այդ առթիւ չինական նաւատորմ մը ղրկել։ Երէկ գումարուած հիւպատոսներու ժողովը չկրցաւ որոշում մը տալ։ Ռուս հիւպատոսը ներկայ չէր։ Ամերիկեան հիւպատոսը յայտարարեց թէ իր կառավարութիւնը միայն այն տեղերը պիտի պաշտպանէ, ուր իր շահերը անհրաժեշտ ըլլան։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 13 Օգոստոս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	0. 0.	93	28
Ամենէն բարձր գին	»	93	29
Ամենէն վար գին	»	93	23
Րումէլիի Երկաթուղի գոց.	Ֆր.	121	37
Ամենէն բարձր գին	»	121	50
Ամենէն վար գին	»	121	37

ԲԱՑՈՒՄ 14 Օգոստոս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Փ. Կ.	93	25
Րումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	121	5
Շիրքէթի Խայրիէ		89	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Յունական պանքա		424	—
Տէրքօզ		244	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	20
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		6	—
» ժուիսանս		9	—
» պարտաթուղթ		492	—
Քարտի Գ. Փօլայ		512	—
Թրանսվալ		99	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիփսիէն Ա		261	—
» » » Բ		266	—
Լավրիոն		49	50
Անատոլի Երկաթուղի բաժնեթուղթ		11	85
» պարտաթուղթ	«	595	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » չէք	»	109	17 1/2
Փարիզ » »	Ֆր.	98	07 1/2
» » » չէք	»	—	—
Պէրլին [illegible] չէք	Մարք	18	70
Վիէննա չէք	Ֆիօր.	21	91

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	15
Անգլիական ոսկի	»	109	35
Ռուս Էմբէրիալ	»	89	20
Քրիմիզ	»	51	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	02
Մէթալիք	»	—	—
Ռուպլի Թղթադրամ	0. 0.	8	61

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 26 Օգոստոս

Անգլիական Քոնսոլիտէ		88	12
Միացեալ պարտք բաց.		85	60
Միացեալ պարտք գոց.		85	50
Օսմանեան Պանքա		12	63
Ռուսական 1888-1889		91	75
Հելլենական 5 %		45	50
» Մոնոբոլ		47	50
Պուլկարական 1892		93	—
Եգիպտական Ունիֆիէ		104	87
Ճաբոնական %		74	50
Թրանսվալ		3	68
Շարթըրտ		1	43
Փոխանակագիր		25	36 1/4

ՓԱՐԻԶ, 26 Օգոստոս

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		98	25
Միացեալ պարտաթուղթ բաց.	Ղրշ.	87	35
Միացեալ պարտաթուղթ գոց.	»	87	30
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	567	—
Օսմանիէ	»	—	—
Րումէլի երկաթուղի	»	128	50
Օսմ. մաքսատուն	»	456	—
Օսմ. Ռէժի	»	378	—
Պրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	566	—
Քրէտի Լիոնէ կուպոնը կտրած	»	1141	—
Իտալական Ռանթ	»	103	90
Սպանիական արտաքին	»	87	12
Աւստրիական	«	102	70
Թրանսվալ	»	95	25
Ռուսական 4 %, 1901	»	92	60
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	260
Դրամադէկ	»	—	—

ՎԻԷՆՆԱ, 26 Օգոստոս

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	239	70
Րումէլի երկաթուղի	»	138	—
Օսմ. Ռէժի	»	343	—

ՊԷՐԼԻՆ, 26 Օգոստոս

Միացեալ պարտաթուղթ	Ֆր.	84	10
Րումէլի երկաթուղի	»	138	—
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	103	70
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	300

ՊՐԻՒՔՍԷԼ, 26 Օգոստոս

Միացեալ պարտք	86	43
Րումէլի երկաթուղի	123	50

ՎԻԷՆՆԱԿԱՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Ի ՓԱՆԿԱԼԹԻ
48րդ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ

Վարժարանս վերստին կը բացուի 1/14 սեպտ. 1904։

Վարժարանս ունի արդի երկրորդական դպրոցներու (école secondaire moderne, Realschule) ծրագիրը՝ միջավայրիս պիտոյից յարմարցուած։

ԼԵԶՈՒՆԵՐ.—Հայերէն, Թուրքերէն, Գաղղիերէն, Գերմաներէն, Անգլիերէն։

Գիտութիւններ.—Ուսողական, բնագիտական, բնապատմական, պատմական, (կ'աւանդուին Գաղղ. եւ Գերմ. լեզուներով)։

Առեւտրական Աշխարհագր. Թուաբան. Թղթակցութիւն (Գերմ. Գաղղ. Անգլիերէն)։

ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐ.—Ներքին եւ արտաքին՝ 20 ուսուցիչներ պիտի դասախօսեն։

Նորամուտ աշակերտաց ընդունելութիւնն Օգոստ. 16էն կը սկսի։

ՎԱՐԻՉ
Հ. ԳԱԲՐԻԷԼ Ծ. Վ. ՄԷՆԷՎԻՇԵԱՆ
39 6—20

ԱԶԴ.—Միսհօլսէ, որ մանկապարտէզի վարժուհիներ կրթած ու պատրաստած է Իզմիրի եւ Սըվազի մէջ, այս տարի Տրապիզոն պիտի մնայ։

Մանկապարտէզի վարժուհի ըլլալ փափաքող օրիորդներ պարտին իրենց նախորդ ուսուցիչներէն կամ ուրիշ վստահելի անձերէ բարի վարքի եւ ուսման ուրիշ ճիւղերու մէջ բաւականաչափ կարողութեան վկայական ներկայացնել։

Դասախօսութիւններ կը սկսին յառաջիկայ սեպտ. 1/14ին։ Տարեթոշակն է 12 օսմ. ոսկի կանխիկ։ Աւելի տեղեկութիւններու համար գրել առ Միս Լ. Ս. Քրաֆորտ, Ամերիկեան վարժարան, Տրապիզոն։ 14 7—8

ՌՕՊԵՐԴ ԳՈԼԷՃ

Վարժարանիս յառաջիկայ տարեշրջանը կը սկսի սեպտ. 2/15ին։ Կարգադրութիւններ եղած են վաճառականական ուսումը բազմացուած կատարելութեամբ աւանդելու համար։ Վարժարանին մասնաւոր բժիշկը, աշակերտներու առողջութեան, մարմնամարզներուն եւ խաղերուն, ինչպէս նաեւ վարժարանին ընդհանուր առողջապահական վիճակին վրայ կը հսկէ։ Մարմնամարզի նոր եւ գեղեցիկ մասնաւոր շէնք մը կառուցուած է նորագոյն, իր մէջ ունենալով մարմնամարզի ամէն տեսակ գործիքներ՝ վերջին դրութեանց համաձայն։ Երկու տարիէ ի վեր բացուած է նաեւ փոքր տղոց յատուկ նոր շէնք մը, ուր կ'ընդունուին մինչեւ տարեկան աշակերտներ։ 37 7—20

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ–ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

386 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ՊԷՐԱ 386

ԽԱՆԻ ԳԱՐՆԸՋՐԱՏԱՆ ՎՐԱՅԻ ՅԱՐԿԸ
([illegible] դէմը)

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, բոլոր տարիքի, ծամելութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամհանութիւն։ 42

Զմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէսօր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէսգիշեր) հիւանդ կ'ընդունին. 7–50

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ

ԱԶԴ.— Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ թէ 1904 սեպտ. 1)14էն սկսեալ հարիւրին երկու տոկոս պիտի վճարուի Միացեալ Փոխարկեալ պարտաթուղթերու 2 թիւ կտրօնին վրայ։ Վճարումները պիտի կատարուին կտրօնին մէջ նշանակուած բոլոր քաղաքներուն մէջ, մինչեւ 1905 փետր. 1)14։ Այդ պայմանաժամէն յետոյ տոկոսները միայն Կ. Պոլսոյ մէջ պիտի վճարուին։ 1—5

⁂

Օսմ. 4% Պրիօրիթէ փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ թիւ 28 կտրօնին, որուն պայմանաժամն է 1904 սեպտ. 1) 14 ինչպէս նաեւ 1904 Օգոստոս 1) 14 28րդ վիճակահանութեան մէջ ամորթի ելած պարտաթուղթերուն փոխարէնը պիտի վճարուի յառաջիկայ սեպտ. 1(14էն սկսեալ, կտրօններու վրայ նշանակուած բոլոր քաղաքներուն մէջ։ 1—5

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՄԵՐԹԷՊ ՆԻ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 16,
ԻԶԶԷԹ ՓԱՇԱ ԽԱՆԻՆ ՔՈՎ, ԿԱԼԱԹԱ

Յարգոյ հասարակութեան կը ծանուցուի թէ սոյն վաճառատունը կը ծախէ Պրիւսէլի գորգեր, թիւլէ ընտիր վարագոյրներ, այլ եւ այլ տեսակ քօրնիշներ, կարասիներու յարդարման յատուկ կերպասներ՝ բամպակէ, բուրդէ, մետաքսէ, նաեւ հայելիներ, քօնսօլներ, պիւֆէներ, մահճակալներ, աթոռներ, նկարներ, պատի ժամացոյցներ, եւն.։ Բոլոր այս ապրանքները կը ծախուին շատ չափաւոր պայմաններով։ Վաճառատունը իր յաճախորդներուն տրամադրութեան տակ կը դնէ սալօնի, ննջասենեակի եւ ճաշասրահի ամբողջական կարասիներ։ Օթոցագործութեան առաջնակարգ տուներ վարած օթոցարար մը պատրաստ կը գտնուի վաճառատան մէջ, կարասիներու յարդարման աշխատութիւններ կատարելու համար։

ԱՄՍԱԿԱՆ ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐ
29 ՀԱՍՏԱՏ ԳԻՆԵՐ 19—50

ՍԷՆ ԼՈՒԻ ՇՔԱԴՐՈՒՄ, ԲԱՐԻԶ 1900

Ընկերութիւն ՔԱՐՄԷԼ Օրիանթալ
ԲՆԱԿԱՆ ԳԻՆԻ ԵՒ ԳՈՆԵԱՔ
ՌԻՇՈՆ ԼԸ ՍԻՈՆԻ (ՊԱՂԵՍՏԻՆ) մեծ մառաններէն
Վ րւլիոյ կյսերկն բժշկկն ժողովոյ տրրլուծումը

1903 յունիս 2ին այցելելով Քարմէլ Օրիանթալի մառանները որ կը պարունակէին 600 տակառ եւ 49,000 չիչ։ Մեր անձնական ընտրութեամբ, տակառներէն 26 եւ չիչերէն 24 նմոյշ առինք որոնց տարրալուծումը հաստատեց թէ Քարմէլի գինիները քիմիական բաղադրութենէ զուրկ
ԲՆԱԿԱՆ, ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ ԵՒ ԲՈՒԺԻՉ ԵՆ

Բարիզի բժշկական ֆաքիւլթէին բրոֆէսէօր Ա. ԲՈՒՇԷԻ, Պէրսոյի գիտութեանց ֆաքիւլթէին բրոֆէսէօր ԿԱՑՈՆԻ, Համալսարկին քաղաքապետութեան երդուեալ քիմիագէտ Ս. ԷՆՈՔԻ, Ս. Բեդերսպուրկի կայսերական համալսարանին բրոֆէսէօր Ա. ԲԷԼԻ եւ Օտէսայի կայսերական համալսարանին բրոֆէսէօր Ա. ՎԷՐԻԿՈՒ կողմէ տարրալուծուած

ԿԸ ՎԱՃԱՌՈՒԻ ԱՄԷՆ ՆՈՂՄ, Գրասենեակ եւ մթերանոց. ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՔԱՐԱՔԸ, ՍԻԹԷ ՖՐԱՆՍԷԶ Թիւ 145—147
9 Երիփերին եւ խցանի քաբսիւլներուն վրայ պահանջել գործարանին վաճառանիշը որ կը կրէ Քարմէլ Օրիանթալ Ընկ. բառերը 18—50

(ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ)

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԸՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆԵԱԼ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեդերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու չոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու առաջքէ խորտակուելու դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,667 Ֆ.
Տրուչխատուրութեան գումար	122,000,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	249,400,000 »
1901 տարուան մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	54,000,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Աղաբեան խան, Վոյվոտա, Ղալաթիա
Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒԲՇԻՉ 11 19 50

LE PHENIX AUTRICHIEN
ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ
ԿԱՅՍ. ԹԱԳ. ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Հիմնուած 1860ին Վիէննայի մէջ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ՆՒ ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ
Հրդեհի ճիւղ 17,000,000 Ֆր. Կեանքի ճիւղ 31,008,000 Ֆր. Ծովային ճիւղ 15,264,915 Ֆր.
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է, Կ. ՊՈԼԻՍ ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ
Գրասենեակները, Կ. Պոլիս, Համբարուլօ խան, 52—56։
Լիազօր ներկայացուցիչ
Գ. ՖԷՐԱՏԵԱՆ
6—20 23
Ծանօթ — Գաւառներու մէջ լուրջ և գործունեայ գործակալներ կ'ընդունուին։

CAISSE PATERNELLE
ՔԷՍ ՓԱԹԷՐՆԷԼ
ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ 1841 ԻՆ
Ը ԳՈ ՐՈՒ ՖՐԱՆՍ. ԿՍՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱԿԱԿՇՌՈՒՆ ՏԱԿ

ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ԵՂԱԾ ՎՃԱՐՈՒՄ 300 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.
ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՐՁԱՆԱԳՐԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ 700 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ՖՐ. 85,000,000
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏԻ » 62,750,000

Ուրեմն ընթացիկ ապահովագրութեանց գումարին վրայ պահեստի համեմատութիւնն է 74%, որով ՔԷՍ ՓԱԹԷՐՆԷԼԻ ընծայած երաշխաւորութիւնը վեր ի վեր կը հանդիսանայ ուրիշ ընկերութեանց ցոյց տուած երաշխաւորութեանց։

Ընկերութեան Վարչական Խորհուրդը կազմուած է Ֆրանսայի ամէնէն նշանաւոր դրամատէրներէն, ինչպէս

Մ. ՌԸՆԷ ՊՐԻՍ, Արեւմտեան Ֆրանսայի երկաթուղեաց Ընկերութեան եւ Քրէտի Լիոնէի Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ՄԱՐՔԻԶ ՏԸ ՖԼԷՐ, Դրամատղանդիք Ընկերութեան Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ԿՈՄՍ ՏԸ ՍԷՆ ԿԻԼՀԷՄ, Նախկին գանձապահ.
Մ. Օ. ՄԱԶԸՐԱ, Ընդհ. Տնօրէն Քրէտի Լիոնէի.

Թուրքիոյ Տնօրէն Գ. ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Սթամպուլ, Սուլթան-Համամ, Բոստ Քաթըրճըօղլը

Ընկերութեան վրայ Տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Քրէտի Լիոնէի.
ԾԱՆՕԹ. — Տնհաւոր դիրք պէտք սոուի այն ճեճիչին որ կարեւոր աղդիւնք
28 մը իրագործած ըլլայ անձնապէս։ 12—48

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ
7 1904 Մայիս 15 երկուշաբթի օրէն սկսեալ մինչեւ յուլիս 31 18 35

Վոսփորէն կամուրջ

10 15 ա. հի ա. զանտ. վանի. չէնկ. պէյլ. զուզգ. պէշկ.
10 30 Պէյբ. ենէբ. էմիրկ. ռ. հիսար, պէպէք. արնվ. Գրչ. ՕրԹ. Պէշկ. գ Թ.
1 25 Զուզգ. պէշիԹ.
10 5 Պյբ. բաշպ. չպզլ. զանլ. միրկ. ա. հիսար.
11 30 Ա. հիսար զանտ. վանիբ. չէնկ. պէյլ. զուզկ. զպԹշ.
10 45 ԵնՄ. մէզբ. պյբտ. Թրպ. ենէնիբ. սԹէն. միրկ. պէշիք.
12 15 չէնկլ. պէյլ. զուզկ. պէշիկ.
12 30 արնվ. գրչ. օրԹ պէշբԹ. զապանԹաշ.
11 19 պէյբ. բաշպ. ենբ. չուպ. զանլ. ա. հիսար
1 17 զուզգ. պէշկԹ.
12 30 ա. հիսար զանտ. Պէպ. վանբ. չէնկ. պէյլ. զուզկ.
1 Պէպ. արն. գրչ. օրԹ. պշկ. գ պաԹ շ.
1 30 ԵնՄ. մէզբ. պէօյ. Թրպ. ենէնիբ. սԹՆ. էմիրկ. ռ. հիսար պէպ.
1 5 Ա. հիսար զանտ. չէնկբ. պէյլ. զուզկ. պէշկ.
12 45 ԵնիՄ. մէզպ. պյրտ. Թարպ. ենեգ. սԹՆ. միրկ. պէշ.
1 25 Գանլ. էմիրկ. ռ. հիսար. պէպէք. արնավ. գուրչ. օրԹ. պ Թ.
1 30 Էօյբ. ենբ. սէէն. մ րկ. ռ. ա. հիսար.
1 5 ՆէնՄ. մէզպ. պյրտ. քիրէճ. Թրպ. պէյբօզ. բաշպ. չպուբ. զանլ. ա. հ սար. զա տ. պէշկԹ.
2 22 ՕրԹ. պէշիք. սկիւտար.
2 17 Գանտ. վա իբ. չէնկ. պէյլ. զուզկ. պէշկ.
2 55 Պէշիկ. զապանԹաշ. սկիւտար.
1 11 Ռ. . զավագ. ենՄ. մէզր. պ բտ. Թրպ. ենբ. սԹէն. մր . պէշիքԹաշ.
2 45 Միրկ. ռ. հիս. Պէպէք. արնվ. Գրչ. ՕրԹ. պշ ք աշ
2 35 Պէյբ. Բշպ. Չպբ. Գանլճ. Ա Հիսար. Գնտ. Վնբ. Չէնկ. Պէյլ. պէշկ.
3 55 Օրթ. զուզկ. պէշԹ. զապԹշ. սիրքէճի.
3 30 Պէյբ. բաշպ. զանլ. ա. հիս. վանի. չէնկ. Պէյլ. պէշկԹ.
3 15 ԵնՄ. Մէզպ. պէօյբ. քիրէճ. Թրպ. ենբ. ՍԹէՆ. միրկ. Ռ. Հիսար. պէպ.
4 5 Ա. հիսա . զանտ. պէպ. արնվ. գրչ. ՕրԹ. պշկ. զապանԹաշ. սիրքէճի.
4 30 Պէյբ. բշպ. չուպ. զանլ. ա. հիս. պէյլ.
5 5 Ա. հիս. զանտ. վանբ. չէնկ. պէյլ. զուզկ. պէշկԹ. սկիւտ.
4 24 Ռ. ա. Գավագ ԵնՄ. մէզպ. պյրտ. Թրպ. ենբ. սԹէՆ. միրկ. ռ. հիսար. պէպ. արնվ. գրչ. օրԹ. պշկ.
6 — Պէյբ. բշպ. զանլ. ա. հիս. զանտ. վանբ. չէնկ. պէյլ. Զուզգ. պէշկ. զպԹ.
6 — ԵնՄ. մզրպ. պէօյբ. Թարպ. ենիբ. սԹՆ միրկ. ռ. հիս. պէպէք արնվ. գրչ. օրԹ պշկ.
6 45 Պէյբ. բշպ. ենէնիբ. չպուբ. սԹՆ. զանլ. միրկ. ռ. ա. հիս. զնտ. պէպ. ա Ն. վանիբ. գրչ. պէյլ. օրԹ. զուզ. պէշկ. զապԹ.
7 30 ԵնՄ. մէզրպ. պյրտ. Թրպ. պէյբ. ենբ. սԹՆ. միրկ. ռ. հիսար պէպէք արնավուտ. գրչ. օրԹ. պէշկ.
8 25 Գանլ. ա. հիս. զանտ. չէնկբ. պէյլ. սկիւ.
9 3 ՕրԹ. զուզկ. սկիւտ.
7 54 Ռ. ա. Գավագ մէզպ. պէօյտ. Թրպ. Պէյբ. բաշպ չուպ. զանլ. ա. հիս. Գանտ.վ. Նբ. չէնկ. պէյլ. զուզկ. պէշկԹ.
9 30 ԵնիՄ. մէզբ. պէօյբտ. Թարպ. ենէնիբ. սԹէՆ. Միրկ. ռ.հիսար, պէպէք. արնվ. գրչ. օրԹ. պէշկԹ.
10 41 ՍԹէՆ. միրկ. պէշիկԹ. սկիւտ.
10 57 Գանտ. պէպ. վանիբ. զուրչ. օրԹ. պէշիկ.
10 30 Պէյբ. բաշպ. չպուբ. զանլ ա. հիսար չէնկբ պէյլ. զուզկ. պէշբ. սկիւտ.
10 30 ԵնիՄ. մէզպ. էօյբ. Թլապ են բ. սԹՆ. միրկ. ռ. հիս. պէպ. Արնվ. զուրչ. օրԹ. պէշիկ. զապաԹ.
10 37 Ա. զավազ մէզպ. պէօյբ. Թէրպ. ա է բ գ ե իբ. մ րկ. ռ. հիս. արնավ. զապաԹ.
1 — Պէյբզ. ենիբ.

Կամուրջէն Վոսփոր

11 30 Ա. Հիս. զանլ. չուպ. ենէբ. բաշպ. Պէ բ
11 25 ԳպԹշ. Պէշկ. ՕրԹ. Գո րչ. արնավ. Պէպէք Ռ. հիսար. էմիր. ՍԹՆ. Ենբ. Թրպ Պէօյբ. Մէզ. ԵնՄ. ա. զավագ.
11 30 Սկիւտ. Զուզկ. պէյլ. չէնկ. վանիբ. զանտ. ա. հիսար.
12 35 Ա. հիս. զանլ. չպուզ. բաշպ. պէյբօզ
12 — արնավ.
12 30 ՊէշկԹ. զանլըճա
12 35 ա. հիսար
1 — ԳապԹ. պէշկԹ. օրԹ. գրչ. արնվ. պէպ. ռ. հ ս. միրկ. սԹՆ. ենբ. Թրպ. քիրէճ. պէօյբ. մէզպ. ԵնՄ.
1 30 Պէշկլ. զանտիլլի
1 45 Պշկ. Օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ռ. հիս. միրկ.
1 40 Իսկ. զուզկ. պէյլ չէնկ. վանիբ. զանտ. ա. հիս. զանլ.չպուբ. ենբ. բշպ.պէյբօզ.
2 05 Սկիւտարէ զուզկ. օրԹագիւյ
2 30 Պշկ. օրԹ. գրչ. արնվ. պէպ. ռ. հիս. միրկ. սԹէն. ենբ. Թրպ. պէօյբ. մէզպ. ԵնՄ. ռ. ա. զավագ
2 45 ՊէշկԹ. զուզկ. պէյլ. չնկլ. զանտ. ա. հ ս. զանլ. պէյբօզ
3 5 ԳապանԹաշէն Իսկ. զուզկ. օրԹագիւյ
3 30 ԳապԹ. պէշկԹ. զուզկ. չէնկ. պէյլ. վանբ. զանտ. ա.հսր. զանլ. չուպ. բաշպ. պէյզ.
3 45 ԳապԹ. պէշկԹ. իսկ. զուզկ. օրԹ. պէյլ. չէնկ. գրչ. արնվ. պէպ. զանա. ա. ռ. հիս. միրկ. զանլ. սԹՆ. ենբ. բաշպ. պյբօզ
4 — ա. հիսար
4 5 ՊէշկԹ. օրԹ. գրչ. ար վ. պէպ. ռ. հիս. միրկ. սԹՆ.ԵՆ ռ. Թրպ. պէօյբ. մէզ. ենՄ.
5 — ՊշկԹ. զուզկ. պէյլ. չէնկ. վանբ. ա. հիս. զանլ. չպուզ. բաշպ. պէյբ. Թարպ. պէօյբ. մէզ. ենՄ.
6 — ԳապԹ.ՊէշկԹ. օրԹ. գրչ. արնվ. պէպ. ռ. հիս. միրկ. սԹէՆ. ենբ. Թրպ. պէօյիւբ. մէզ. ենՄ. ռ. ա. զավագ
6 45 ԳապԹ. ՊէշկԹ. Իսկ. զուզկ. օրԹ. պէյլ. չէնկ. գրչ. արնվ. պէպ. ա. հիսար միրկ. զանլըճա
7 25 ՊէշկԹ. օրԹ. գրչ. արնվ. պէպ. ռ. հիսար միրկ. սԹէՆ. ենիբ. պէյբ. Թարպ. պէօյբ. մէզ ենՄ.
8 40 ՊշրԹ. Իսկ. զուզկ. օրԹ.
8 45 ՊէշկԹ. զուզկ. պէյլ. չէնկ.վանիբ. զանտ. ա. հիսար զանլ. չպուզ. բշպ. պէյբօզ
8 30 ԳապաԹ. պէշկ օրԹ. գրչ. արնվ. պէպէք ռ. հիս. միրկ. սԹէՆ. ենէնիբ. պէյբ. մէզ. ենէնիմ ՟լէ
9 — Պէշկ. միրկ. ենիբ. Թրապ. պէօյբ. մզզ. ԵնիՄ. ռ. ա. զավագ
9 30 Պէշկ. օրԹ. գրչ. արնավ. պէպ. զանտ. ռ. հիս. միրկ. սԹէՆ ա
10 5 Միրկ. ենէբ. Թրպ. պէօյբ. մէզ. ենՄ.
10 — Պէշիբ. զուզկ. պէյլ. չէնկ. վանի. զանտլ.
10 25 ՊէշբԹ. զանտ. ա. հիսար զանլ. չպուբըը բշպ. պէյբ. մէզպ. ռ. ա. զավագը
10 15 Սիրքէճիէն կամուրջ ՊէշկԹ. զուզկ.
10 25 Պէշիկ. պէյլ. չէնկ.
10 10 Պէշիկ. օրԹ. գրչ. արնվ. պէպէք
10 40 Պէշ կ. պէպ. ռ. հիս. միրկ. սԹՆ. ենբ. Թրպ. քիրէճ. պէօյբ. մէզպ, ենՄ.
10 50 ՊէշիկԹ. պէյլ. վանի. զանտ. ա.հիսար
11 — ԳապԹ. պէշկԹ. օրԹ. գրչ. արնվ. պէպ. ռ. հիս. միրկ. սԹՆ. ենբ. պէօյբ.
11 40 Պէշ կ. Միրկ. ենբ. Թրպ. պէօյբ. մէզ. ենՄ.
11 20 ԳապանԹաշ պէյլ. չէնկ. վանի.
12 10 Վանիբէ յէն զանտ. ա. հիս. միրկ. ենբ. բ պ. պէյբ.
11 35 ՊէշկԹ. զանալ. ա. հիսար զանլ. չպուբ. բաշպ. պէյբ.
11 50 Զուզկ. պէյլ. չէնկ. վանիբ. պէպ.
11 45 ԳապաԹ. ՊշկԹ. օրԹ. գրչ. արնվ. պէպ. ռ. հիսար. էմիր. սԹՆ. ենբ.
12 15 Պէշկ. ենբ. Թրապ. պէօյբ. մէզ. ԵնիՄ.
1 8 ԵնՆ. քէոյէն բաշպ. պէյբ զ
12 10 Պէ իկ.զուզկ. պէյլ. չէնկ. վանիբ. զանտ. ա. հիսար
12 15 Պէշիկ. օրԹ. գրչ. արնվ. պէպ. ռ. հիսար մէկէօն.

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անունք	Թոնօ	Անուանք	Թ.նօ	Անուանք	Թոն	Անուանք	Թոն	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Գամօ	1491	Կոզօ	11	Մալիօ	724	Րոզարիո	136
ԱլէքԹ	3607	Գո կօ	976	Կրոտոն	1 95	Մարէնկօ	2273	Սա ֆո	1113
Անճէլօ	1541	Գորսօ	825	Իրօ	775	Մարղէլլ	3709	Ս ր ո	1735
Արիոսբօ	2277	Տաօ	43.1	Հիտալկօ	1581	Մ ք տ	3517	Սիլվիօ	1198
Պասանօ	1822	Տուրինօ	957	Հի առ.	372	Միլ	1157	Սը բո	1203
Պորտոֆինօ	1264	Տուրօ	383	Հորաթի	36 0	Մո դէպէլլ	1735	Թասսօ	1323
Բրավօ	1076	Տ պաբօ	1713	Հօ մ էր	595	Մուր Ա	1 4 9	Թ. Ուիլըն	1546
Բրիւնօ	841	Տրաւմօ	5 4	Իակ	2354	Էրո	1033	Թոբ ո	3327
Քըֆֆա օ	448	Էսպրօ	2461	Իտաճ	5 40	Օհ ո	41 0	Թոլ ոո	1470
Տէլրօ	1371	Էլտորատօ	1530	Ճ ւնօ	10.0	Օն ա ո	4036	Ք ն բի ո	481
Գա իբս	1337	Է ազօ	84	Քէսօ	1053	Օլպան ո	1535	Ուրպինո	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	9.4	Ք բինս	1407	Բոլէրմօ	637	Վասք	1914
Դ. գօ	1094	Ֆինլա ո	1 28	Քօմն	1710	Բոլո	510	Վոլո	1289
Ձիբալ	3739	Ֆլամինկ	149	Լ օ	1058	Ռ. ալճո	229	Վ լԹուրն.	2396
Ը սէրօ	1831	Ֆրանչիսբօ	4582	Լ բանչօ	2272	Րոբէլ ո	1663	Խէտո	1351
Քլիօ	3697	Ռա իլէօ	306	Լիվո նօ	1563	Րոլլո	1613	Յէրօ	1201
Գոլորատօ	4216	Կրկանօ	1143	Լոլ է ո	31	ոնէօ	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած են։
Մոռոնֆօ չոգենաւը, Նաւապետ Պօքսոլ։
Քօնկօ » » Հարպօրտ։
Դիմել առ Գործակալ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՍ
Թիւ 22—24, Քիւչիւք Միւմէյ Թ խան, Ղալաթիա 10 58—50

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվըրբուլի եւ Արեւելքից միջեւ քանաձողու

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	
Ափրիքան	10500	Փլավիա	350
Ամէրիքան	10550	Իճիպշիըն	350
Քէզգրիան	10500	Արքժ.ըն	300
Լանքաշդրիան	9000	Ալճէրիան	350
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	350
Խոլոմպիան	8000	ԱԹէնիան	350
Կորճիան	8000	Անատոլիան	350
Պօդոնիան	8000	Պլզպիրիան	350
Ֆիրճինիան	8000	Լէպանոն	300
Ծալէրնիան	3700	Մինօ	90
Հավօնիան	3700	Օրօրզօ	80
Ծլամինիան	3700	Լիզոն	2
Նապիան	3500		

Ապրանքի ադրէսին եւ խնդրանաց որ ապրանքն այլուր փոխադրելու համար Ղալաթիոյ մաքսատանէն հանելու համար է ... ղեկ չեն ... 24 ժամ առաջ։
Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել
ԷՏՎԱՐ ԼԱՅՈՆՏԻ
Ղալաթիա, քարաքէօյ ...
35 50 12 ... ...

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
Ամիսը երկու անգամ կը բանին
Լիվըրբուլի եւ Արեւելքից միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոն
Իվէրնիա	13900	Սիլվանիա	559
Սաքսոնիա	13900	Բաննոնիա	4841
Լուքանիա	12950	Քէբլիա	3335
Քամբանիա	12950	Բավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Բրիթա	2936
Ումպրիա	8138	Սէրբիա	2932
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2551
Պէրսիա	7392	Ալէբբօ	218
Ֆ ւնա	7269	Տրոպիքա	16

Գործակալ առ ՃՈԼԻ Է ՍԻԿԸՐ
35—50 Joly et Seagor
Մէյմանէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 14

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ՆՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

COMP. RUSS
Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ
Օգոստոս
Գշ. 10/23 Սեւաստոպոլ ժամը 10ին մ չոլէէ առաջ։
Տաքտանէլ, Զմիւռնիա, Չէլան Կ. Իզմ ր, Ք ոս, Թար պո լուս—Շամ, Պէյրութ Եաֆա, Բորթ—Սաիտ, Աղեք ս Նդ իա ժ մը Տին յետ մից (էի։
Եշ. 2/25 Օտեսա է ժա ռ 1 ին մ ջ րէէն առաջ։
Նր. 14/27 Ի իտ լիս, Իդմիր, Բ րէ, Պղեբ անդ իա ժամը 1 ին մ չ էէն առաջ։ Օտեսա ժամ. 2 ին յետ մ չ րէ։
Կ ր. 15/28 Ինէպ լու, Օր ոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ, Պաթում ժամը Տին մից րէ Ն առաջ։ Յուրկազ, Վառնա, տեսա ժամը 3 ն յ տ մից րէի։ 16—50

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
ՍԵՒԱՍՏԻԱՅԻ ԳԾԻ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ
Օգոստ. 27ին Միքանիքի, Սէն Մալէն։
» 29ին Ճիկագոյի Սէն Մալէն։
» 30ին Օրէնգան Անվէրսէն։
Սեպտ. 6ին Մեքսիքայի Մարսիլիայէն։
ՄԵԿՆՈՂՆԵՐ
Օգոստ. 27ին Միքանիքի Մարսիլիա։
» 30ին Անտոնիոյի, ուղ. Մարսիլիա։
Սեպտ. 7ին Մինկրէլի, Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում եւ Նովորոսիսք։
Ա. կարգ Բարիզի համար 200 Ֆր.
» » Մարսիլիա » 160 »
Բ. » Բարիզի » 150 »
» » Մարսիլիա » 120 »
Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թօփհանէ քարափին վրայ։
15 10 50 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

"ԱՐԵՒԵԼՔ,,Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (147)

ԲԻԷՐ ՏԸ ՔՈՒՐՍԷԼ

Բարիզի Գործաւորուհիները

ՄԵԾ ՈՒ ԱՆՏԻՊ ՎԷՊ

ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԺԱ.
ԵՐԵՔԸ ՄԷԿԱՆՑ

—Իրաւունք ունիք, Ժիւլօ... Անգամ մըն ալ կ'ապացուցանէք թէ կրնամ վըստահութիւն ունենալ ձեր դատումին վըրայ։

—Գործս խօսք չկլլեր բերնէս, ըսաւ Ժիւլ, յաղթականօրէն ոլորելով պեխերը։

Տըն Պուրկէօի աղջիկը չարունակեց.

—Այդ աղջիկը բոլորովին պէտք ապրի, երբ իմանայ թէ ես իր պաշտպանն եմ։

—Անկերեւ է տարիկս, ըսաւ Ժիւլ։

Սիմօնի չարունակեց խօսիլ յուզուած ձայնով մը, զգայնականութիւն կեղծելով, որմէ չատ հեռու էր։

—Հիմա կը հասկնամ պատճառը այն անմտածած համակրութեան, զոր այդ աղջիկը կը սաստէ ինծի հանդէպ։

—Հաճոյ կը թուէր ձեզի։

—Նա՛։

—Տեսէք ի՛նչպէս երեւան կը հանուի բան մը...

—Բայց չէիք գուշակեր զայն, մինչ դեռ միջոցէն աւելի բան մըն է... Աղուո՞ր է։

—Այո՛, գէշ չէ։

Սիմօնի հիմա լաւ կը յիշէր գործաւորուհին։ Նախ միտքը կուգար թէ կարելի էր երախտագիտութիւնը եւ հրապոյրը գովելով կը պատճառէին իրեն, ամէն անգամ որ տեսնէր նորատի աղջիկը։ Բնազդումով կ'ատէր զայն։

Սիմօնի յարեց.

—Քիչ մը առաջ ըսիք թէ այդ աղջիկը կը բնակէր Թէրրամ փողոցը... Առանձի՞ն կը բնակի հոն։

Ժիւլօ պատասխանելէ առաջ, չոր հազ մը ունեցաւ, ինչպէս սիկարի ծուխէն առաջ եկած, որ մոլոր գացած էր կոկորդէն վար։

Ցետոյ վճռաբար ըսաւ.

—Տիկին Մայեսոյ անուն կնոջ մը քով կը բնակի, եւ անոր խանութին առջ կը գտնուի։

Հակառակ ինքզինքը զսպելու կարողութեան, Սիմօնի սարսռաց.

—Իրա՞ւ կ'ըսէք, միմինեց։

Ժիւլ կրկնեց իր արտասանած անունը։

Բայց իր խօսքերուն առաջ բերած ազդեցութիւնը հաղիւ արգիլենքին հանդէպ Ժիւլօ վախցաւ անհարկի կնճռոտութիւններէ, եւ քիչ մը խեղդուկ ձայնով յարեց.

—Միթէ չատո՞ց կը ճանչնայիք զայն։

—Ո՛չ, բնա՛ւ երբեք, պատասխանեց Սիմօնի, որ իր բովանդակ պաղարիւնութիւնը գտած էր։

Ժիւլի զգացած երկիւղները մեղմացան։

—Այդ կինը զբաղում մը ունի՞, հարցուց Լա՛ժվիլ կոմսուհին։

—Աղջնավաճա՛ռ... Պատրաստ զգեստ կը ծախէ... Բայց առհասարակ մա՛նկաբարձուհի եղած է։

Սիմօնի առարկաները փարատեցան բոլորովին։

Տիկին Մայեսո՛ն...

Ալպէր Վարէնի նախկին սիրուհին բուռն սրտմտութիւն մը կը զգար, նորէն իր կեանքին խառնուած տեսնելով այդ կինը, զոր համբաւ դրած էր, ալ եւս չտեսնելու փափագով։

Սակայն խորհեցաւ թէ, իր զբաղման հետեւանօք, տիկին Մայեսոյ կրնար իր քով առած ըլլալ Բլօթիլտի աղջիկն զաւակը, համանման պարագաներու մէջ։

Սիմօնի անտարակոյս կը նեղանար որ նախկին մանկաբարձուհին նորէն գործին մէջ կը խառնուէր, բայց ատիկա արգելք մը չէր կրնար ըլլալ իր կողմէ երկարօրէն պատրաստուած ծրագրին դէմ։

Ժիւլօ վախնալով հանդերձ իր մօրը ու Սիմօնիի հաւանական անակնկալներէն, դիւանագիտական համարեց սա առաջարկը ընել.

—Կրնաք երթալ տեսնել տիկին Մայեսոն։ Իմ առած բոլոր տեղեկութիւնները պէտք հաստատէ, եւ անտարակոյս ուրիշ տեղեկութիւններ ալ պիտի տայ։ Միայն թէ իմ մասիս զգուշաւոր եղէք... Հարկ չկայ իմացնելու որ ես ձեզ դրի պրծած թռչունին վրայ։

—Ո՛չ, պատասխանեց Սիմօնի բացաբաղապէս։ Ձեր տեղեկութիւնները կը բաւեն։

Ժիւլ ապշահար երեւոյթով մը դիտեց Սիմօնին, բայց աւելի հանգիստ չունչ առաւ։

—Ինչպէս որ կ'ուզէք, յարեց Ժիւլ։ Թերեւս աւելի աղէկ կ'ըլլայ զայն չտեսնելնիդ։

—Ինչո՞ւ համար հարցուց տիկին Լաժվիլ, իր սուր նայուածքը ձգելով մեղսակցին վրայ։

—Այդ աղջկան պաշտպան կինը յարգելի մէկը կը թուի ինծի, պատասխանեց Ժիւլ... Բայց մարդ չի կրնար դիմացինը դատել մէկ նայուածքով... Եթէ երբեք դրամ սիրելու ըլլար այդ կինը, իր նմաններուն պէս սատակ պիտի քաշէր ձեզ, ու եւ է պարսաւ առաջ բերելով...

—Եթէ ատիկա ըլլար մինակ, փախցուց բերնէն Սիմօնի։

Ժիւլօ չհասկցաւ այդ բացագանչութեան իմաստը. կարծեց թէ իր նախկին սիրուհին կը վախնար կնճռոտութիւններէ եւ անձնական տաղտուկներէ։

—Այդ կնոջ ըսի՞ք թէ կորսուած աղջիկ մը կը փնտռէիք, հարցուց Լաժվիլ կոմսուհին։

Ժիւլ չուտիկ մարդու մը սրտնեղած երեւոյթը առաւ, որուն բովանդակ արժանիքը չեն գնահատեր, հակառակ իր տուած ապացոյցներուն։

—Տղա՞ տեղ կը դնէք զիս։ Ինչ հարկ ձեր պատմութիւնը ընել անոր...

Սիմօնի դարձեալ յետս կոչում ըրաւ։

—Իրաւունք ունիք, չատ ճարպիկ էք, Ժիւլօ։

—Նմանօրինակ պարագաներու մէջ, ճարտարութիւն պէտք է, ըսաւ Ժիւլ վճռաբար։

—Սակայն այդ կինը անչուչտ պիտի իմանայ թէ իր մեծցուցած աղջիկը...

—Ինչ հարկ... Կապրիէլ... Ներեցէք օրիորդ Իվօն ուզածը պի ըսէ...

Ատիկա մեզի չի վերաբերիր։

—Այդպէս է։

—Ուրեմն...

—Պիտի նախընտրէի որ լռութիւն պահէր ան։

—Ակներեւօրէն աւելի լաւ պիտի ըլլար ատիկա, զերծ մնալու համար ապագային ըլլալիք պահանջումներէն։

—Կամ ստանրածէ մը։

—Կը կրկնեմ թէ տիկին Մայեսոյ ատանկ բան չըներ...

—Սակայն ապագային վրայ աւելի ապահով պիտի ըլլանք կարծեմ, եթէ ան ոեւէ անզգուշութիւն չըլլայ։

—Համակարծիք եմ ձեզի։

Քրտինքի կաթիլները մարգրտի պէս չարուած էին Ժիւլի ճակտին վրայ։ Բայց այս վերջինը յաղթական հանդիսացած էր ամբողջ գծին վրայ։

Ալ ոեւէ վախնալիք բան չունէր, եւ իր փոքրիկ կազմակերպութիւնը յուսացածէն աւելի յաջողութիւն կը գտնէր։

Ուրեմն Անգլիացիին կը մնար վճարել հաշուեցուցակը։

Ժիւլ վարդագոյն կը տեսնէր ապագան։

Սիմօնին իր երախտապարտութեան ... Աւելէ աւելի բան մը, իր ընկերը։

Երբ իր առնելիք դրամը վաստկէր, ուզած առնելը պիտի ներկայանար, նորէն դրամ քաշելու համար։

Միւս կողմէ, Կապրիէլ, որ ապերախտ մը չէր, բնաւ չպիտի մոռնար երկար տեւած եղբայրութեան կոչած մարդուն ըրած բարիքը. հետեւաբար Ժիւլ այդ դուռն ալ պիտի առնէր իր հարկին։

(Շարունակելի)